

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ/факультет	<u>ННІ економіки та бізнес-освіти</u>
Кафедра	<u>Фінансів і бухгалтерського обліку</u>
Спеціальність	<u>072 Фінанси, банківська справа та страхування</u>
Форма навчання	<u>заочна</u>

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Химчак Наталії Валентинівни

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

на тему Аналіз та оптимізація платоспроможності підприємства

(повна назва теми)

за матеріалами

ТОВ «РУДОМАЙН»

(повна назва бази дослідження)

науковий керівник

к.е.н., доцент

(наук. ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

Неізнестна О.В.

(прізвище, ініціали)

Робота допущена до захисту в ЕК

Протокол засідання кафедри

від 16 червня 2025р. № 13

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

к.е.н., доцент

Наук. ступінь, вчене звання

О.В. Неізнестна

Ініціали, прізвище

Кривий Ріг – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**

ННІ/факультет	<i>інститут економіки та бізнес-освіти</i>
Кафедра	<i>фінансів і бухгалтерського обліку</i>
Спеціальність	<i>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри *О.В. Неізнана*

(підпис)

(Прізвище, ініціали)

« 04 » квітня 2025 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ**

1. Тема роботи *Аналіз та оптимізація платоспроможності підприємства*

Керівник роботи к.е.н., доцент Неізнана О.В.

затвержені наказом закладу вищої освіти від « 04 » квітня 2025 р. № 229-ст

2. Строк подання здобувачем роботи до «07» червня 2025 р.

3. Зміст кваліфікаційної роботи, об'єкт, предмет та мета дослідження:

Розділ 1. Платоспроможність підприємства як необхідна умова ефективної діяльності суб'єктів господарювання. Методичний інструментарій аналізу платоспроможності підприємства. Методи та підходи до забезпечення платоспроможності підприємства

Розділ 2. Загальна характеристика діяльності ТОВ «РУДОМАЙН». Аналіз короткострокової платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН». Аналіз довгострокової платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН».

Розділ 3. Удосконалення методики аналізу платоспроможності підприємства як основи для прийняття управлінських рішень. Напрямки оптимізації платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН»

Об'єкт дослідження: діяльність ТОВ «РУДОМАЙН» у частині забезпечення та оптимізації власної платоспроможності

Предмет дослідження: платоспроможність підприємства

Мета кваліфікаційної роботи: дослідження концептуальних і прикладних засад аналізу платоспроможності підприємства та обґрунтування напрямів її оптимізації

5. Дата видачі завдання « 04 » квітня 2025р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів КБР	Строк виконання етапів роботи	Відмітка керівника про виконання етапів (дата, підпис)
1	Підготовка розділу 1	до 11.04.2025	виконано 11.04.2025
2	Підготовка розділу 2	до 02.05.2025	виконано 02.05.2025
3.	Підготовка розділу 3	до 23.05.2025	виконано 23.05.2025
4	Отримання відгуку від наукового керівника	до 07.06.2025	виконано 07.06.2025
5	Подання кваліфікаційної роботи на перегляд завідувачу кафедри	до 10.06.2025	виконано 10.06.2025
6	Реєстрація завершеної кваліфікаційної роботи	до 13.06.2025	Реєстраційний № <u> </u> « <u>13</u> » червня 2025 р.
7	Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі	14.06.2025	виконано 14.06.2025
8	Підготовка до захисту в ЕК	до 20.06.2025	виконано 20.06.2025

Завдання підготував науковий керівник

_____ (підпис)

Неізнестна О.В.

_____ (прізвище та ініціали)

Завдання одержав

_____ (підпис)

Химчак Н.В.

_____ (прізвище та ініціали)

ЗАЯВА

Я, Химчак Наталія Валентинівна, засвідчую, що кваліфікаційна робота бакалавра на тему «Аналіз та оптимізація платоспроможності підприємства» написана мною самостійно. Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

06.06.2025

(дата)

(підпис)

Химчак Н.В.

(ініціали, прізвище)

АНОТАЦІЯ

Химчак Н.В. Аналіз та оптимізація платоспроможності підприємства. – Рукопис.

Кваліфікаційна бакалаврська робота за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Державний університет економіки і технологій. Кривий Ріг, 2025.

Кваліфікаційна бакалаврська робота присвячена дослідженню платоспроможності підприємства та підходів до її забезпечення. Визначений економічний зміст платоспроможності підприємств, показано його відмінність від економічного змісту ліквідності та фінансової стійкості. Розглянуто методичний інструментарій аналізу платоспроможності підприємства, а також методи та підходи до забезпечення платоспроможності підприємства.

На прикладі ТОВ «РУДОМАЙН» проаналізовано показники платоспроможності, надана оцінка коротко та довгостроковій платоспроможності підприємства. Виявлено ключові проблеми, які впливають на забезпечення платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН».

В роботі сформульовані власні пропозиції та обґрунтовані заходи по оптимізації платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН». Значна увага приділена удосконаленню методики аналізу платоспроможності підприємства як основи для прийняття управлінських рішень. Визначені напрямки оптимізації платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН». Практичні рекомендації роботи мають прикладний характер і можуть бути використані для покращення управлінських процесів.

Ключові слова: платоспроможність, ліквідність, фінансова стійкість, ліквідність балансу, власні оборотні кошти, стійкість, поточні активи, поточні зобов'язання.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	6
1.1. Платоспроможність підприємства як необхідна умова ефективної діяльності суб'єктів господарювання	6
1.2. Методичний інструментарій аналізу платоспроможності підприємства	19
1.3. Методи та підходи до забезпечення платоспроможності підприємства	28
Висновки до розділу 1	35
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «РУДОМАЙН»	38
2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «РУДОМАЙН»	38
2.2. Аналіз короткострокової платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН»	44
2.3. Аналіз довгострокової платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН»	58
Висновки до розділу 2	68
РОЗДІЛ 3. ЗАХОДИ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «РУДОМАЙН»	72
3.1. Удосконалення методики аналізу платоспроможності підприємства як основи для прийняття управлінських рішень	72
3.2. Напрямки оптимізації платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН»	77
Висновки до розділу 3	85
ВИСНОВКИ	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	90
ДОДАТКИ	96

ВСТУП

Проблематика забезпечення платоспроможності підприємства традиційно залишається одним із пріоритетних напрямів фінансово-економічних досліджень. Це зумовлено тим, що платоспроможність є ключовим елементом фінансової стабільності суб'єкта господарювання та базовим критерієм його життєздатності в умовах ринкової економіки. Для кожного підприємства підтримання належного рівня ліквідності, здатності своєчасно розраховуватися за зобов'язаннями та забезпечення фінансової стійкості — є передумовою ефективного функціонування та зростання конкурентоспроможності.

У сучасних умовах глобальних економічних викликів рівень платоспроможності підприємств, як у коротко-, так і в довгостроковому вимірі, набуває особливого значення. Успішна діяльність підприємств значною мірою залежить від довіри контрагентів, інвесторів і фінансових установ, яка, у свою чергу, формується на основі їхньої впевненості у здатності підприємства виконувати взяті фінансові зобов'язання. Формування позитивних очікувань контрагентів можливе лише за умови налагодженого механізму управління ліквідністю, забезпечення стабільних грошових надходжень і контролю витрат.

З огляду на це, зростає наукова і практична актуальність дослідження теоретичних засад та інструментарію формування, підтримання та оцінки платоспроможності підприємств. Особливо важливим є пошук напрямів оптимізації платоспроможності з урахуванням особливостей господарської діяльності, економічного середовища та інституційного регулювання.

В умовах воєнного стану та погіршення умов ведення бізнесу спостерігається зростання наукового інтересу до цієї теми. Суттєвий внесок у розвиток теорії та практики управління платоспроможністю зробили вітчизняні вчені, зокрема: О. Бугай, В. Вовк, Н.М. Давиденко, Ю.Ю. Журавльова, Т.Д. Косова, А.С. Курочка, Л.А. Лахтіонова, Є.В. Мних, О.О. Олійник, С.М. Роговий, О.С. Шуміло та інші. Водночас, залишається невирішеною проблема інтеграції окремих методичних підходів у єдину систему, яка дозволила б

керівництву підприємств не лише аналізувати платоспроможність, а й проактивно керувати нею.

Метою кваліфікаційної бакалаврської роботи є дослідження концептуальних і прикладних засад аналізу платоспроможності підприємства та обґрунтування напрямів її оптимізації.

Для досягнення поставленої мети були визначені такі завдання:

- розкрити економічну сутність платоспроможності як передумови фінансової стабільності;
- проаналізувати існуючі методичні підходи до оцінювання платоспроможності;
- вивчити механізми забезпечення платоспроможності підприємств;
- надати характеристику базового підприємства та оцінити його основні техніко-економічні показники;
- здійснити аналіз поточної та перспективної платоспроможності підприємства;
- розробити рекомендації щодо підвищення рівня платоспроможності.

Предметом дослідження є платоспроможність підприємства, а об'єктом — діяльність ТОВ «РУДОМАЙН» у частині забезпечення та оптимізації власної платоспроможності.

Інформаційна база дослідження сформована на основі праць провідних вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі фінансового аналізу, нормативно-правових документів, статистичних матеріалів, фінансової звітності досліджуваного підприємства, а також фахових публікацій та електронних джерел.

У процесі дослідження застосовано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема: аналіз абсолютних і відносних показників, метод групувань, графічну інтерпретацію даних, методику табличного узагальнення та систему фінансових коефіцієнтів.

Практичне значення виконаної роботи полягає у визначенні напрямів підвищення платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН» та обґрунтуванні економічного ефекту від реалізації рекомендованих заходів.

У ході виконання роботи використовувалися прикладні програмні засоби, зокрема Microsoft Word і Microsoft Excel, для обробки та візуалізації аналітичних матеріалів.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Платоспроможність підприємства як необхідна умова ефективної діяльності суб'єктів господарювання

Ефективність функціонування українських підприємств значною мірою визначається швидкістю та якістю виконання фінансових зобов'язань перед контрагентами. Відтак, ключовим завданням фінансового менеджера є забезпечення платоспроможності підприємства як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі. Це означає здатність своєчасно та повною мірою виконувати фінансові зобов'язання, підтримуючи стабільний ритм господарської діяльності.

Підприємство, що є платоспроможним, отримує конкурентні переваги в залученні інвестицій, кредитуванні, виборі постачальників та найманні висококваліфікованих працівників. Воно успішно взаємодіє з іншими суб'єктами економічної системи, своєчасно виконує податкові зобов'язання перед державою, фінансує соціальні фонди, виплачує заробітну плату працівникам, дивіденди акціонерам та здійснює розрахунки з постачальниками та банками відповідно до договірних умов.

Аналіз платоспроможності дозволяє оцінити ефективність фінансового управління на підприємстві. Проте, як свідчать дослідження, методологічні та практичні аспекти оцінювання платоспроможності в Україні все ще перебувають у процесі становлення.

Визначення поняття "платоспроможність підприємства" у науковій літературі не є однозначним, що зумовлює необхідність подальших досліджень щодо його сутності як з теоретичної, так і з методологічної точки зору.

Вітчизняні та іноземні теорії фінансового аналізу виокремлюють достатню кількість підходів про визначення економічного змісту

платоспроможності підприємств та методики її аналізу. Найбільша увага приділяється розмежуванню трактувань економічного змісту понять «платоспроможність», «ліквідність» та «фінансова стійкість» (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Визначення платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості підприємства в літературних джерелах

Визначення			Автор, джерело
платоспроможності підприємства	ліквідності підприємства	фінансової стійкості підприємства	
1	2	3	4
здатність своєчасно і повністю виконувати платіжні зобов'язання, що є наслідком торгових, кредитних та інших операцій грошового характеру	спроможність своєчасно виконувати свої боргові зобов'язання; залежить від розміру заборгованості та обсягу ліквідних коштів	сталість, постійність, невідвладність ризику втрат і збитків	Ольховський А.М., Шемчук Є.В, Вдовиченко В.О. [1]
виступає у якості зовнішнього прояву фінансової стійкості, сутністю якої є забезпеченість оборотних активів довгостроковими джерелами формування	-	певний стан рахунків підприємства, що гарантує його платоспроможність	Шеремет О.О. [2]
наявність у підприємства грошових коштів та їх еквівалентів, достатніх для розрахунків за кредиторською заборгованістю, що вимагає негайного погашення. наявність коштів на рахунку; відсутність простроченої заборгованості	наявність оборотних коштів у розмірі, теоретично достатньому для погашення короткострокових зобов'язань формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами	проблема оцінки спроможності підприємства відповідати за своїми довгостроковими зобов'язаннями – в цьому сутність оцінки фінансової стійкості підприємства	Костинець Ю.В., Ярема К.О., Розломій А.О. [3]
спроможність своєчасно і в повному обсязі розраховуватися по короткострокових зобов'язаннях	спроможність перетворювати свої активи в гроші для покриття всіх необхідних платежів в міру настання їх строку	пов'язана зі ступенем залежності від кредиторів і інвесторів і характеризується співвідношенням власних і залучених коштів	Меєв В.О. [4]
здатність своєчасно і повністю розраховуватися за своїми довгостроковими зобов'язаннями	здатність підприємства вчасно і без затримки сплачувати свої короткострокові зобов'язання названо ліквідністю	процес протидії фірми негативним зовнішнім обставинам, її реакція на зовнішні подразнення, що виводять її із стану рівноваги	Давиденко Н.М. [5]
відображає можливість підприємства відповідати (платити) за своїми зобов'язаннями в конкретний період часу	здатність перетворювати свої активи в кошти платежу для погашення короткострокових зобов'язань	надійно–гарантована платоспроможність у звичайних умовах господарювання й випадкових змін на ринку	Косова Т.Д. [6]

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4
визначається здатністю підприємства до швидкого погашення своїх короткострокових зобов'язань	здатність конвертувати оборотні активи у засоби платежу	досягається при стабільному перевищенні доходів над витратами, вільному маневруванні грошовими коштами та стійкому економічному зростанні	Мних Є.В., Барабаш Н.С. [7]
наявність у підприємства коштів для погашення ним у встановлений термін і в повному обсязі своїх боргових зобов'язань, які впливають із кредитних та інших операцій грошового характеру, тобто це здатність підприємства виконувати свої зобов'язання. Це зовнішня оцінка його фінансової стійкості, обумовлена рівнем забезпечення оборотних активів довгостроковими джерелами	розуміють спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші без втрати їх ринкової вартості для покриття всіх необхідних платежів в міру настання їх строків на швидкість здійснення цього перетворення	такий стан його фінансових ресурсів, їх розподілу та використання, який забезпечує розвиток підприємства на основі зростання прибутку і капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику	Тарасенко Н.В. [8]
можливість підприємства наявними грошовими ресурсами своєчасно погасити свої строкові зобов'язання	у загальному розумінні – це здатність цінностей легко перетворюватися в гроші, тобто в абсолютно ліквідні активи. Це здатність і швидкість підприємства перетворювати свої активи в гроші для покриття своїх необхідних платежів у міру настання їх строків	-	Лахтіонова Л.А. [9]

Джерело: узагальнено автором

Представлені у таблиці 1.1 визначення понять різними авторами свідчать про відсутність єдиних поглядів науковців щодо дефініції платоспроможності.

Дослідники, узагальнюючи існуючі визначення платоспроможності підприємства, виокремлюють три основні підходи до її розуміння:

- платоспроможність розглядається як наявність власних оборотних коштів та можливість покриття збитків;
- платоспроможність визначається як здатність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання;
- платоспроможність трактується як ключовий показник фінансової стійкості підприємства.

Фоміна О.В., Сопко В.В., Августова О.О наступним чином узагальнюють підходи до визначення платоспроможності підприємства (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Підходи до економічної сутності поняття «платоспроможність»

Джерело: [10]

Крім того, з позиції виділення принципових змістовних розбіжностей в представлених трактуваннях, в економічній літературі виокремлюють наступні підходи до визначення сутності платоспроможності (рис. 1.2).

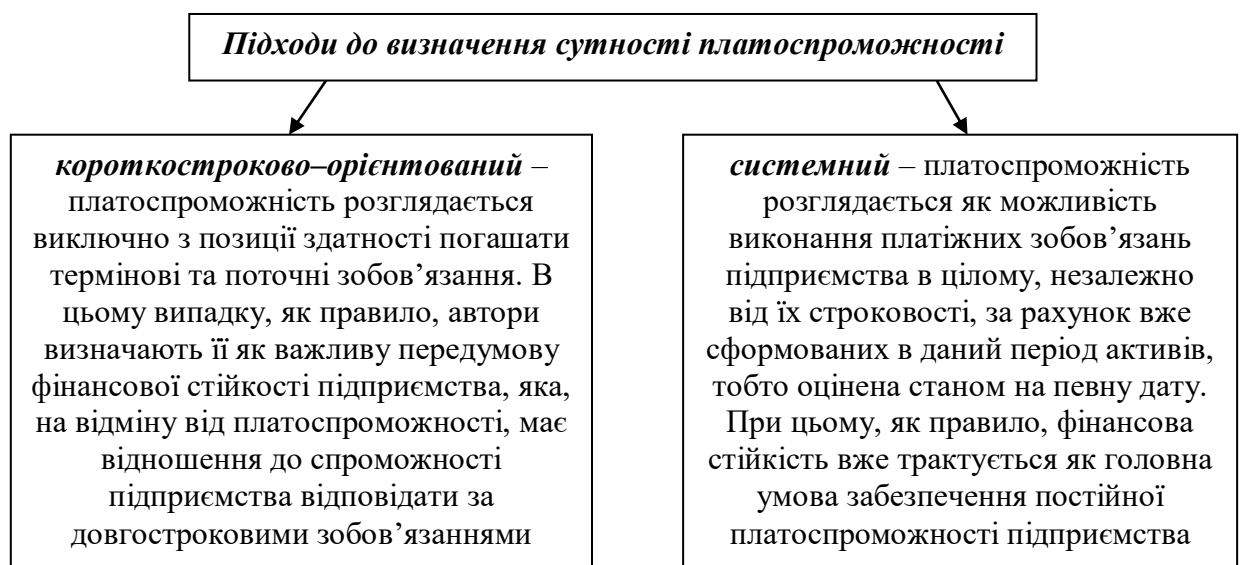

Рис. 1.2. Підходи до визначення сутності платоспроможності

Джерело: узагальнено автором на основі [1-11]

«Короткостроково-орієнтований» підхід характеризується трактуванням платоспроможності як наявності у підприємства достатніх фінансових ресурсів для погашення всіх короткострокових зобов'язань, водночас забезпечуючи безперервність виробничого процесу та реалізації продукції. У цьому підході наголошується на важливості підтримки безперебійної господарської діяльності в рамках управління платоспроможністю. Однак варто зазначити, що ця ключова умова часто не враховується у нормативних методиках оцінки фінансового стану, рекомендованих для українських підприємств, що призводить до заниження нормативних значень відповідних показників.

Хоч «короткостроково-орієнтований» підхід є достатньо поширеним, не можна погодитися із твердженням, що платоспроможність стосується лише короткострокових зобов'язань: довгострокові зобов'язання з часом також потребують погашення. Безумовно, підприємству необхідні фінансові ресурси для забезпечення нового виробничого циклу, проте, окрім виконання короткострокових зобов'язань, воно повинно мати певний резерв коштів для погашення довгострокових зобов'язань, строк сплати яких настає в наступному звітному періоді.

Суперечливою залишається й позиція дослідників, які визначають платоспроможність як здатність підприємства своєчасно та повністю виконувати свої довгострокові зобов'язання. Однак, при розкритті сутності цього поняття не варто зосереджувати увагу виключно на довгострокових зобов'язаннях, адже в короткостроковій перспективі поточні платежі зазвичай становлять основну частку загального обсягу фінансових зобов'язань підприємства.

Для виокремленого другого підходу («системного»), характерним є поєднання двох розглянутих вище точок зору. Найприйнятнішим є визначення Вовк В. та Бугай О.: «...платоспроможність підприємства визначається як здатність підприємства наявними в нього ресурсами, своєчасно та в повному обсязі розрахуватися за своїми борговими зобов'язаннями» [12]. Це визначення порівняно з іншими є точнішим, оскільки включає усі види зобов'язань

підприємства в залежності від строковості і акцентує за рахунок яких джерел досягається погашення цих зобов'язань. Однак, і це визначення є недостатньо повним, оскільки воно не враховує необхідність безперервності відтворювального процесу.

Проведений аналіз дозволяє навести таку уточнену та доповнену дефініцію досліджуваного поняття: платоспроможність – це спроможність підприємства своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання та забезпечувати погашення тієї частини довгострокових зобов'язань, яка у наступному звітному періоді набуде статусу короткострокових, шляхом використання наявних грошових коштів і фінансових надходжень від реалізації активів, при цьому гарантуючи безперервність виробничої діяльності.

Наведене авторське визначення знаходиться в одній позиції із закордонною практикою інтерпретації платоспроможності підприємства, в якій більшість науковців зазначають, що підприємство є платоспроможним якщо має «позитивні оборотні фонди», тобто наявний чистий оборотний (робочий) капітал.

В свою чергу, Й. Ворст та П. Ревентлоу [13] трактують платоспроможність підприємства як «здатність витримувати збитки». Це доволі містке, але водночас дещо спрощене визначення цього поняття. Вживання терміну «збитки» пов'язане з певним підходом до розгляду платежів, що спрямовуються на погашення зобов'язань. У цьому підході простежується певна спільність із нашим визначенням, зокрема, акцент на необхідності мати певний резерв або потенціал активів для покриття можливих фінансових втрат, пов'язаних із достроковим вилученням капіталу чи вимогами кредиторів щодо термінового погашення заборгованості.

Як було зауважено вище, відмінність виділених підходів щодо інтерпретації «платоспроможності» полягає не тільки в рівні охоплення зобов'язань підприємства, а й у трактуванні зв'язку між платоспроможністю та фінансовою стійкістю. "Коротко-орієнтований" підхід, в більшості випадків, передбачає дослідження цього зв'язку за схемою "фактор – результат" з

розглядом фінансової стійкості в якості останнього, а "системний" підхід – навпаки, визначає платоспроможність як результат стабільного функціонування підприємства.

Між платоспроможністю та фінансовою стійкістю, які в умовах ринкової економіки є найважливішими характеристиками фінансового стану складної економічної системи – підприємства, існують складні зворотні зв'язки, що не дозволяє однозначно визначити їх місце в схемі "фактор–результат". Конкретний результат розв'язання даного завдання залежить від горизонту оцінювання платоспроможності, тобто від виду платоспроможності (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2

Види платоспроможності підприємства в залежності від горизонту оцінювання

Вид платоспроможності	Горизонт оцінювання	Особливості методики оцінювання	Характер зв'язку з фінансовою стійкістю
Миттєва	3–5 днів (період ліквідності грошових коштів та їх еквівалентів)	Оцінюється рівень забезпеченості термінових зобов'язань наявними грошовими коштами та їх еквівалентами	Є передумовою формування фінансової стійкості
Поточна	Короткостроковий період	Оцінюється рівень забезпеченості короткострокових зобов'язань за рахунок оборотних активів з врахуванням очікуваного чистого грошового потоку	Є передумовою формування фінансової стійкості
Перспективна	Середньостроковий період	Оцінюється рівень забезпеченості зобов'язань, короткострокових та частини довгострокових, за рахунок оборотних активів з врахуванням очікуваного чистого грошового потоку	Є ознакою фінансової стійкості

Джерело: складено автором на основі [14, 15, 16]

Забезпеченість платоспроможності в часі – це процес, який прямо пов'язаний зі зміцненням фінансового стану підприємства. Стійкість фінансового стану залежить від результатів виробничої, комерційної, фінансово–інвестиційної діяльності підприємства, а стійкий фінансовий стан, в свою чергу, позитивно впливає на його діяльність.

Отже, якщо поточна платоспроможність – це зовнішній прояв

фінансового стану підприємства, то фінансова стійкість – внутрішня його сторона, що забезпечує стабільну платоспроможність у тривалій перспективі, в основі якої лежить збалансованість активів і пасивів, доходів і витрат, позитивних і негативних грошових потоків.

Зокрема, авторський колектив під керівництвом Поддєрьогіна А.М. зауважує, що фінансова стійкість підприємства тісно пов'язана з перспективною його платоспроможністю [17]. Такий підхід притаманний більшості методичних рекомендацій, що застосовуються в Україні, оскільки в них одна з груп показників має назву «Показники оцінки фінансової стійкості (платоспроможності)».

Кожному визначеному виду платоспроможності відповідає відповідний тип неплатоспроможності, який розрізняється за ступенем виразності кризових явищ. Одним із ключових показників цих показників є обсяг залучених активів, який повинен бути більший для покриття боргових зобов'язань.

В Україні нормативна база аналізу платоспроможності підприємств передбачає класифікацію неплатоспроможності за такими категоріями [14, 15, 16]:

– поточна неплатоспроможність – тимчасова неспроможність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання через нестачу коштів і ліквідних активів у певний момент часу. Вона може виникнути внаслідок випадкового збігу, і відповідно до законодавчого визначення, суб'єкт господарювання не може остаточно розрахуватися з кредиторами, виплатити заробітну плату чи сплатити податки без заходів, спрямованих на відновлення платоспроможності;

– критична неплатоспроможність – відповідає фінансовому стану потенційного банкрутства;

– надкритична неплатоспроможність – коли задоволення визнаних судом вимог кредиторів можливе не інакше, як через застосування ліквідаційної процедури;

– фіктивна неплатоспроможність.

Перші три вказаних види неплатоспроможності є проявом негативної якісної оцінки визначених типів платоспроможності: поточна неплатоспроможність – миттєвої платоспроможності; критична неплатоспроможність – поточної платоспроможності; надкритична неплатоспроможність – перспективної платоспроможності.

В той же час, нормативні підходи до аналізу платоспроможності підприємств в Україні зосереджуються переважно на оцінці рівня покриття короткострокових зобов'язань за рахунок оборотних активів. Питання оцінки можливості підприємства виконати частину довгострокових зобов'язань і забезпечити безперервність своєї діяльності в майбутніх періодах пропонується досліджувати додатково через аналіз динаміки показників рентабельності.

Також існують інші класифікаційні ознаки платоспроможності, які наведені у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Класифікація платоспроможності підприємства

Класифікаційні ознаки	Види платоспроможності
За строком виконання зобов'язань	- короткострокова; - довгострокова.
За видами господарської діяльності	- платоспроможність за операційною діяльністю; - платоспроможність за інвестиційною діяльністю; - платоспроможність за фінансовою діяльністю.
В залежності від операційного процесу	- споживча; - виробнича; - комерційна.
За спроможністю здійснення платежів	- постійна; - тимчасова.
По відношенню до суб'єктів інвестиційного процесу	- платоспроможність інвестора; - платоспроможність підприємства

Джерело: складено автором на основі [18]

Як видно з інформації, наведеної у таблиці 1.3, платоспроможність підприємства можна розглядати з урахуванням різних видів господарської діяльності:

- Операційна платоспроможність — це спроможність підприємства своєчасно виконувати зобов'язання перед постачальниками матеріалів, сировини та напівфабрикатів, необхідних для виробничого процесу.

- Інвестиційна платоспроможність — характеризує здатність підприємства розраховуватися за придбані основні засоби, зокрема обладнання та виробничі потужності.

- Фінансова платоспроможність — відображає можливість своєчасного погашення боргових зобов'язань, таких як кредити та позики.

Окрім класифікації за видами діяльності, платоспроможність можна аналізувати залежно від операційного процесу:

- Споживча платоспроможність стосується забезпечення підприємства обіговими коштами для безперервності виробничого циклу.

- Виробнича платоспроможність пов'язана із фінансовими можливостями підприємства для покриття витрат на виробничий процес, включаючи оплату праці персоналу.

- Комерційна платоспроможність відображає здатність підприємства фінансувати витрати, пов'язані з реалізацією продукції, такі як рекламні кампанії та маркетингові дослідження.

За стабільністю фінансового стану виділяють:

- Постійна платоспроможність, яка передбачає здатність підприємства виконувати зобов'язання у будь-який момент часу.

- Тимчасова платоспроможність, що характеризується періодичними труднощами з розрахунками через вплив непередбачуваних обставин.

Особливої уваги потребує питання підтримки платоспроможності як самим підприємством, так і стратегічними інвесторами в межах реалізації інвестиційних проєктів. У цьому контексті можна виділити:

- Платоспроможність інвестора, яка визначає його здатність своєчасно фінансувати будівництво нових виробничих потужностей, закупівлю обладнання та інші капіталовкладення.

- Платоспроможність підприємства, що полягає у своєчасному освоєнні інвестиційних ресурсів та виконанні зобов'язань перед інвесторами, зокрема виплаті відсотків на залучений капітал.

Важливим аспектом дослідження платоспроможності є її взаємозв'язок із ліквідністю. У науковій спільноті існують різні підходи до цього питання: одні фахівці ототожнюють платоспроможність із ліквідністю, інші ж наголошують на їх принциповій відмінності. Дискусійним залишається і питання, яке з цих понять є ширшим: одні дослідники вважають, що платоспроможність є більш загальним поняттям, інші ж віддають перевагу ліквідності як більш місткій категорії. Водночас позиція науковців щодо цього питання не залежить від їх підходу до визначення сутності платоспроможності підприємства.

Так, вітчизняні науковці М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатов, Є.В. Мних, Н.В. Тарасенко, І.І. Цигилик, С.О. Кропельницька, О.І. Мозіль, Є.Є. Іонін [7, 8, 19, 20, 21] до певної міри ототожнюють платоспроможність з ліквідністю, що виявляється у подібності визначень даних понять.

Підтримуємо точку зору дослідників, які наголошують на принциповій різниці, але водночас і взаємозв'язку між поняттями «платоспроможність» та «ліквідність». Ліквідність відображає здатність підприємства конвертувати свої активи в грошові кошти для погашення боргових зобов'язань. Важливо зазначити, що йдеться саме про можливість трансформації активів у гроші для виконання фінансових зобов'язань, а не безпосередньо про своєчасну оплату чи здатність проводити розрахунки.

Ліквідність підприємства передбачає наявність активів, передусім оборотних, у кількості, що теоретично дозволяє покрити короткострокові зобов'язання, навіть якщо строки їх погашення порушуються. При цьому визнання підприємства ліквідним не передбачає обов'язкових умов щодо його функціонування як стабільного суб'єкта господарювання. Тому грамотне управління фінансами спрямоване на підтримку ліквідності на рівні, необхідному для забезпечення як поточної, так і довгострокової платоспроможності.

Водночас ліквідність є ключовим чинником формування платоспроможності підприємства. Більшість фахівців зазначають, що ліквідний стан балансу є необхідною умовою для забезпечення достатності коштів та їх еквівалентів з метою виконання зобов'язань і продовження операційної діяльності. Оцінка ліквідності балансу здійснюється шляхом аналізу активів, згрупованих за рівнем їх конвертації в грошові кошти, та порівняння їх із пасивами, згрупованими за терміновістю погашення.

Порівняно з платоспроможністю, ліквідність є менш динамічним показником. У процесі стабілізації господарської діяльності підприємства формується відносно постійна структура балансу, що визначається передусім специфікою галузі. За таких умов ступінь покриття зобов'язань активами, які можуть бути швидко монетизовані, також залишається відносно незмінним. Натомість платоспроможність значною мірою залежить від інтенсивності грошових потоків, а отже, від якості укладених договорів та фінансової дисципліни як самого підприємства, так і його партнерів. Таким чином, платоспроможність має більш динамічний характер, на відміну від ліквідності.

З врахуванням цього погоджуємося із Гавришко Н., Ярощук С. [22] в тому, що «оцінку платоспроможності в нормальній ситуації слід проводити на основі вивчення джерел надходження і витрачання грошових коштів у короткостроковій та довгостроковій перспективі та здатності підприємства стабільно забезпечувати перевищення перших над другими».

Платоспроможність підприємства – це його здатність своєчасно виконувати фінансові зобов'язання перед кредиторами, партнерами, працівниками та державними органами. Стійка платоспроможність свідчить про надійний фінансовий стан компанії, тоді як її порушення може призводити до тимчасової або постійної неплатоспроможності. Ідеальним варіантом є наявність у підприємства достатніх вільних коштів для покриття всіх зобов'язань. Однак компанія може залишатися платоспроможною навіть за відсутності таких коштів, якщо вона здатна швидко конвертувати активи в ліквідні ресурси для виконання фінансових зобов'язань.

Аналізуючи різні підходи до визначення платоспроможності, можна виокремити ключові аспекти її економічного змісту:

1. Комплексність і багатofакторність. Платоспроможність формується під впливом як внутрішніх результатів діяльності підприємства, так і зовнішнього економічного середовища, водночас вона сама є важливим фактором стабільного функціонування бізнесу.

2. Ширший зміст, ніж просто повернення боргів. Платоспроможність не зводиться виключно до погашення зобов'язань перед кредиторами, а включає забезпечення всіх фінансових потреб, необхідних для нормального ведення господарської діяльності. При цьому терміни зобов'язань не є визначальним критерієм оцінки.

3. Більше, ніж просто грошові активи. Хоча рівень платоспроможності залежить від наявних грошових коштів, він не обмежується лише цим показником. Важливою характеристикою є здатність підприємства формувати стабільні грошові потоки, які відповідають його фінансовим зобов'язанням. Виконання платежів може здійснюватися не тільки за рахунок власних ресурсів, а й із залученням позикового капіталу, за умови, що підприємство має можливість його обслуговувати та повертати.

4. Динамічний характер. Платоспроможність не є статичною величиною, вона змінюється під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів. Найбільш значущою є її динаміка, тобто здатність підприємства підтримувати фінансову стійкість упродовж тривалого періоду часу.

Таким чином, платоспроможність є фундаментальним показником фінансової стабільності підприємства, що визначає його конкурентоспроможність, інвестиційну привабливість та довгострокову життєздатність. Для продовження дослідження доцільно розглянути методику оцінювання платоспроможності підприємств.

1.2 Методичний інструментарій аналізу платоспроможності підприємства

Аналіз платоспроможності підприємства відіграє ключову роль як для самого підприємства, дозволяючи оцінити та спрогнозувати його фінансовий стан, так і для зовнішніх зацікавлених сторін, зокрема банків та інвесторів. Основна мета такого аналізу – своєчасне виявлення та усунення фінансових проблем, а також пошук резервів для підвищення фінансової стійкості підприємства.

У процесі аналізу вирішуються такі завдання:

1. Оцінка фінансових потоків та ефективності їх використання – аналіз взаємозв'язку між показниками виробничої, комерційної та фінансової діяльності з визначенням рівня виконання плану щодо надходження та розподілу фінансових ресурсів, а також пошук шляхів зміцнення платоспроможності.

2. Фінансове прогнозування – можливих фінансових результатів, рентабельності бізнес-процесів, виходячи з реальних умов виробничої діяльності і наявності власних і позичених коштів.

3. Розробка конкретних заходів, які сприяють підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів.

Інформаційною базою для оцінки платоспроможності підприємства виступає Форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», Форма №1-м (для малих підприємств) або Форми №1-мс (для мікропідприємств), складеної відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку, Форма №3 «Звіт про рух грошових коштів», а також бухгалтерська інформація за поточними розрахунками.

Слід відзначити, що в українській практиці визначення та оцінення платоспроможності підприємства представлена достатня кількість методик, які узагальнені та вдосконалені вітчизняними вченими-науковцями, а саме Мних Є.В., Барабаш Н.С., Косовою Т.Д., Сіменко І.В., Лахтіоною Л.А., Журавльова

Ю.Ю., Тютюнник Ю.М. та ін. [6, 7, 11, 23]. Також, у методичному аспекті можна скористатися нормативними методиками Міністерства фінансів України та Міністерства економіки України для оцінення аспектів платоспроможності підприємства [14-16]. У цих нормативних актах окреслено основні напрями аналізу та визначено ключові методичні підходи до здійснення детального аналізу платоспроможності підприємства.

Світова практика виробила наступні підходи для оцінювання рівня платоспроможності підприємства (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Методичні підходи до оцінки платоспроможності підприємства [24]

Джерело: [24]

Ще одна особливість аналізу платоспроможності полягає в тому, що в науковій літературі його пропонують проводити поетапно, проте ці етапи не є строго визначеними, можуть виконуватися в різній послідовності та спрямовані на розв'язання конкретних завдань (додаток А).

Метод коефіцієнтів ґрунтується на розрахунку показників ліквідності та платоспроможності, а також на їх подальшому аналізі, який може здійснюватися за такими підходами:

- Нормативний метод – передбачає порівняння отриманих коефіцієнтів із встановленими нормативними значеннями.
- Порівняльний аналіз – базується на зіставленні показників конкретного підприємства з аналогічними показниками інших компаній тієї ж галузі.
- Бенчмаркінг – передбачає співставлення фінансових коефіцієнтів підприємства з показниками лідерів ринку у відповідному секторі.

Цей метод є простим у застосуванні та не вимагає значних інформаційних ресурсів, однак має низку недоліків:

1. Отримані коефіцієнти відображають лише статичний стан платоспроможності підприємства на певну дату, що знижує об'єктивність аналізу.

2. Інфляційні процеси можуть значно спотворювати балансові показники, що впливає на достовірність висновків.

3. Існує можливість маніпуляції фінансовими показниками для створення ілюзії високої платоспроможності. Наприклад, якщо підприємство напередодні погашення боргу тимчасово накопичує кошти на рахунку, баланс, складений у цей період, може демонструвати покращені фінансові показники. Однак після виплати боргу ситуація може кардинально змінитися.

Метод дискримінантних показників платоспроможності полягає у комплексній оцінці фінансового стану підприємства з позиції його стійкості та здатності до безперервного функціонування у короткостроковій перспективі. Цей метод базується на дискримінантному аналізі, що передбачає такі етапи:

- Порівняння за певний період двох вибірок підприємств (одна включає компанії з фінансовими труднощами, інша – стабільні підприємства).
- Відбір ключових коефіцієнтів, що найбільш ефективно диференціюють платоспроможні та неплатоспроможні підприємства за допомогою статистичних тестів.

• Формування лінійної комбінації відібраних коефіцієнтів для оцінки фінансової стабільності підприємства на основі методів дискримінантного аналізу.

Даний метод (його ще називають інтегральний) вперше з'явився в США, де в 60-і роки минулого століття різні дослідники намагались сформулювати моделі передбачення банкрутства. Фундаментальне дослідження в цьому напрямку було опубліковано в 1968 р. Є.І. Альтманом.

Щодо цих двох методів, то здійснення аналізу платоспроможності базується на використанні системи оцінювальних показників (індикаторів), перелік яких залежить від методичного підходу до визначення їх значимості (рівня) (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Система показників оцінки стану платоспроможності підприємства

Джерело: складено автором на основі [28]

Порівняльна характеристика методичних підходів визначення платоспроможності наведена в додатку А.

З нього видно, що підходи до оцінки платоспроможності українських вчених, а саме Журавльової Ю.Ю., Косової Т.Д., Тютюнник Ю.М., Тринька Л.Я., Іванчук О.В., Шморгун Н.П., Головка І.В. в більшості містять ряд коефіцієнтів, які передбачають аналіз відносних та абсолютних показників ліквідності, аналіз ліквідності балансу, оперативний аналіз платоспроможності, оцінювання грошових потоків.

Методика оцінки платоспроможності підприємства, розроблена Є.В. Мнихом [7], передбачає використання таких ключових показників: коефіцієнта абсолютної, строкової, проміжної та загальної платоспроможності. Дослідник акцентує увагу на тому, що для об'єктивної оцінки цих коефіцієнтів необхідно встановити інформаційні зв'язки між факторами, що їх формують, спираючись на дані бухгалтерського балансу. Це є найменша за кількістю параметрів методика оцінки платоспроможності.

Лахтіонова Л.А. [9] представила найбільш повну методику оцінювання платоспроможності, яка містить аналіз відносних та абсолютних показників саме платоспроможності, аналіз ліквідності балансу, оперативний аналіз платоспроможності, оцінювання грошових потоків. Крім того, серед аналізованих це єдина методика, що враховує якість управління оборотними активами підприємства, яка є головним чинником формування платоспроможності та передбачає дослідження показників оборотності, тривалості операційного та фінансового циклів підприємства. Автор пропонує більш жорстко оцінити платоспроможність і виділяє її поняття та ознаки у зовнішньому та внутрішньому аналізі [9, с. 7]. На думку автора «ознакою платоспроможності у зовнішньому фінансовому аналізі є наявність самих грошових коштів і їх величин до поточних зобов'язань, незалежно від терміну їх сплати, в розмірі 5-15%, за даними фінансової звітності» [9, с 18].

Нашої уваги потребує методика, окреслена В.І. Іващенко, М.А. Болюх [32]. У своїй методиці аналізу платоспроможності підприємства автори спираються на обчислення та теоретичні значення таких коефіцієнтів: абсолютної ліквідності, проміжного коефіцієнта покриття (ліквідності) та загального коефіцієнта покриття (ліквідності).

Водночас вони застерігають щодо можливого суб'єктивізму при оцінюванні платоспроможності за цим методом, оскільки використання нормативних значень, які нерідко є теоретично необґрунтованими, може призвести до викривлення результатів. Для підвищення об'єктивності оцінки автори пропонують розраховувати три рівні ліквідності:

- Термінову ліквідність – співвідношення грошових коштів і зобов'язань, що підлягають сплаті впродовж 30 днів.
- Ліквідність другого рівня – аналогічне співвідношення, але для періоду 90 днів.
- Ліквідність третього рівня – ті ж показники, але з розрахунком на один рік.

Основний недолік цього підходу полягає в тому, що його автори вважають платоспроможність підприємства підтвердженою лише за відсутності простроченої заборгованості. Відповідно, якщо така заборгованість наявна, підприємство автоматично визнається неплатоспроможним. Однак у реальних умовах господарської діяльності фінансова ситуація може швидко змінюватися. Наприклад, підприємство може отримати кошти для погашення своїх зобов'язань унаслідок надходження дебіторської заборгованості. Таким чином, застосування цього підходу без урахування динамічних змін у фінансових потоках може призвести до необ'єктивних висновків.

Власова Н.О. [35, с. 112] пропонує використовувати показники оборотності коштів, вкладених у майно підприємства, як інструмент оцінки його платоспроможності. Такий підхід дає змогу глибше аналізувати причини змін показників ліквідності та виявляти фактори, що впливають на фінансову стійкість компанії.

Для проведення оперативного аналізу поточної платоспроможності застосовується метод платіжного календаря. У ньому фіксуються прогнозовані надходження грошових коштів із різних джерел, а також строкові зобов'язання підприємства в певний період. Однією з ключових переваг цього підходу є можливість своєчасного реагування на дисбаланс між доходами та витратами. Якщо виявлено дефіцит коштів, підприємство змушене оперативно вживати заходів для підвищення рівня платоспроможності, зокрема за рахунок збільшення обсягів реалізації продукції, удосконалення системи розрахунків зі споживачами тощо.

На відміну від коефіцієнтного аналізу, який надає статичну оцінку фінансового стану, платіжний календар дозволяє підприємству активно впливати на свою ліквідність у режимі реального часу. Водночас цей метод має обмеження: його результати можуть бути використані лише внутрішніми користувачами, тоді як зовнішнім аналітикам він недоступний.

Отже, огляд наукових підходів і методик аналізу платоспроможності підприємств свідчить про те, що це питання залишається дискусійним і не має універсального вирішення. Більшість існуючих методик мають певні спільні недоліки, зокрема:

- Вони є суто статичними, що обмежує глибину аналітичного дослідження та знижує об'єктивність отриманих результатів.
- Недостатньо враховують ефективність управління оборотними активами, яка відіграє ключову роль у забезпеченні платоспроможності. Зокрема, не завжди проводиться аналіз показників оборотності, а також тривалості операційного та фінансового циклів підприємства.

Різноманіття методичних підходів ускладнює розрахунок і створює труднощі при визначенні конкурентної фінансової позиції підприємства. Це підкреслює необхідність формування системи показників, які б сприяли ухваленню обґрунтованих управлінських рішень.

Методика аналізу платоспроможності повинна мати комплексний характер, але її застосування може варіюватися залежно від цілей. Якщо аналіз

проводиться для оцінки платоспроможності контрагента або окремого аспекту фінансової стійкості, можливий спрощений підхід. Водночас для комплексного контролю за фінансовим станом підприємства необхідний розгорнутий аналіз. Загальна модель оцінки платоспроможності, що враховує концептуальні підходи, представлені в розділі 1.1, наведена на рисунку 1.5.

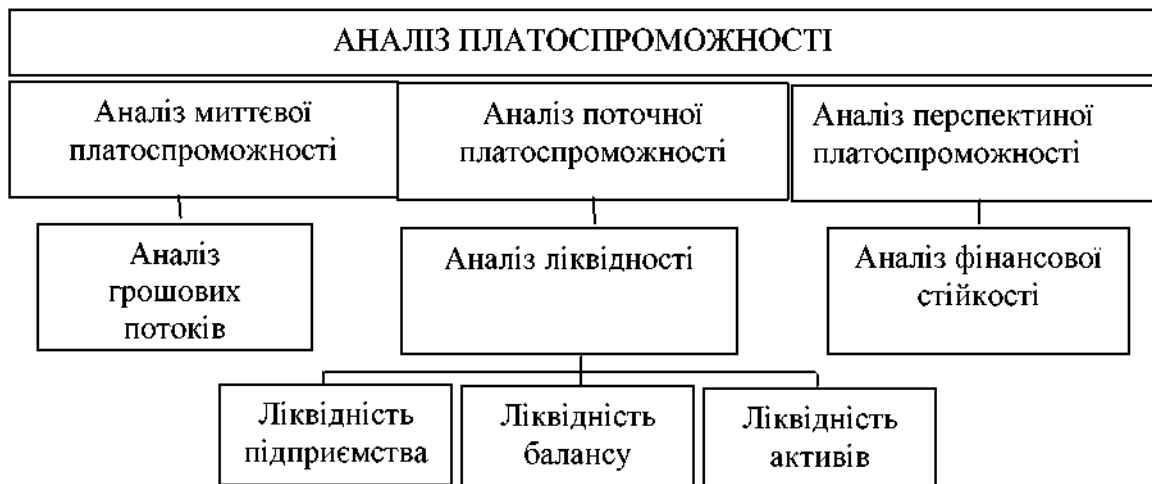

Рис. 1.5. Схема аналізу платоспроможності підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [1-12, 18-23]

Для детального аналізу платоспроможності підприємства доцільно використовувати комплексну систему показників (табл. 1.4). Запропонований підхід сприяє проведенню всебічного дослідження фінансової стійкості підприємства, дозволяє визначити основні фактори, що впливають на її зміну в динаміці, та забезпечує можливість своєчасного реагування на негативні тенденції. Використання цієї системи показників дає змогу не лише оцінити поточний рівень платоспроможності, а й сформулювати обґрунтовані управлінські рішення для зміцнення фінансової позиції підприємства.

Показники, що використовуються для аналізу платоспроможності підприємства, згруповані в таблиці за видами платоспроможності (миттєва, поточна, перспективна) та розподілені відповідно до їхньої значущості в оцінці фінансового стану на основні та допоміжні. Крім того, вони класифіковані за характером отриманої оцінки на показники статичної та динамічної

платоспроможності. Запропонована система показників не є вичерпною, а містить лише ключові коефіцієнти, що дають змогу комплексно оцінити платоспроможність підприємства.

Таблиця 1.4

Система показників платоспроможності підприємства

Миттєва платоспроможність		Поточна платоспроможність		Перспективна платоспроможність	
Основні	Допоміжні	Основні	Допоміжні	Основні	Допоміжні
1	2	3	4	5	6
<i>Статична характеристика платоспроможності</i>					
Рівень поточної платіжної готовності		Чистий оборотний капітал	Коефіцієнт забезпеченості платоспроможності	Коефіцієнт Бівера	Коефіцієнт фінансової незалежності
		Коефіцієнт абсолютної платоспроможності			
Коефіцієнт грошової платоспроможності		Коефіцієнт покриття	Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Співвідношення зобов'язань і власного капіталу
		Коефіцієнт термінової платоспроможності		Коефіцієнт загальної платоспроможності	Співвідношення оборотних та необоротних активів
<i>Динамічна характеристика платоспроможності</i>					
Обсяг чистого грошового потоку	Коефіцієнт ефективності грошового потоку	Коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності		Тривалість фінансового циклу	Період обороту активів підприємства
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку				Коефіцієнт співвідношення періодів обороту дебіторської і кредиторської заборгованості	Тривалість виробничого циклу
Коефіцієнт обслуговування боргу					Тривалість операційного циклу

Джерело: узагальнено автором на основі [1-12, 18-23]

Отже, для забезпечення ефективного управління платоспроможністю необхідне застосування спеціалізованої методики аналізу, яка дозволяє

оцінювати здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання як у цілому, так і в розрізі окремих складових. Аналіз може здійснюватися як на певну дату, так і в динаміці за певний період. У зв'язку з цим доцільно розглянути основні методи та підходи до управління платоспроможністю підприємства.

1.3 Методи та підходи до забезпечення платоспроможності підприємства

Забезпечення платоспроможності підприємства є важливою ланкою управлінської діяльності, яка реалізує основну мету функціонування суб'єкта господарювання – отримання максимального прибутку й рентабельності активів, забезпечення стабільного стійкого фінансового стану підприємства та знаходження рішення щодо його покращення.

Шандова Н.В. головним завданням забезпечення платоспроможності підприємства вважає «забезпечення оптимальної структури його активів, що дасть змогу забезпечити платоспроможність підприємства та, як результат, його фінансову стійкість» [36].

Гринкевич С.С. зазначає, що «метою забезпечення платоспроможності підприємства є підтримка його фінансової рівноваги, уникнення ризиків для інвесторів і кредиторів та оцінка його заборгованості» [39].

Забезпечення платоспроможності є одним із ключових напрямів фінансового управління, оскільки виступає фундаментом фінансової стійкості, безпеки та сталого розвитку підприємства в довгостроковій перспективі. Постійна здатність підприємства своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання є критично важливою для формування довіри з боку кредиторів, інвесторів і контролюючих органів. Це обумовлює необхідність розробки концептуальних підходів до управління платоспроможністю, що включає вирішення ряду базових питань (рис. 1.6):

- чітке визначення сутності платоспроможності як економічної категорії та об'єкта управління;
- формування стратегічної мети й конкретизованих управлінських завдань у сфері забезпечення платоспроможності;
- уточнення функціонального змісту процесу управління платоспроможністю;
- встановлення ключових вимог до організації ефективної системи управління платоспроможністю на підприємстві, з урахуванням галузевої специфіки та умов господарювання.

Рис. 1.6. Концептуальні засади забезпечення платоспроможності

Джерело: складено автором на основі [36-39]

Розглянемо ключові положення, що формують основу забезпечення платоспроможності підприємства. Під цим поняттям доцільно розуміти сукупність системних організаційних заходів, спрямованих на ефективне управління фінансовими потоками, своєчасне виявлення ознак можливого фінансового дефіциту та створення умов для оперативного усунення потенційної неплатоспроможності.

Об'єктом забезпечення платоспроможності виступає вся сукупність виробничих і фінансово-господарських процесів, у межах яких виникають фінансові зобов'язання перед контрагентами, працівниками, державними органами та іншими сторонами. Зобов'язання охоплюють платежі за товари, послуги, роботи, податкові та соціальні внески, заробітну плату тощо.

Невиконання або затримка виконання фінансових зобов'язань призводить до втрати ділової репутації, зниження довіри з боку партнерів і загрози фінансової нестабільності, включно з можливістю порушення справи про банкрутство.

Саме тому підтримання платоспроможності є стратегічним завданням, яке реалізується через вирішення таких основних управлінських задач:

- Підтримання ліквідності активів — шляхом аналізу оборотних засобів з метою виявлення їх частини, яка є малореалізованою в умовах поточного економічного середовища;
- Раціональне використання капіталу — передбачає дослідження довгострокової платоспроможності підприємства через аналіз структури джерел фінансування та співвідношення власного і позикового капіталу;
- Оптимізація дебіторської заборгованості — зменшення обсягу дебіторських боргів з метою підвищення ліквідності та мобільності активів;
- Контроль кредиторської заборгованості — попри те, що вона розглядається як додаткове джерело фінансування, її надлишок, особливо прострочений, потребує скорочення задля уникнення загрози втрати платоспроможності;

• Вибір ефективних форм розрахунків — передбачає застосування таких платіжних інструментів, які забезпечують мінімізацію банківських витрат, скорочення ризиків неплатежів і прискорення грошового обороту.

Таким чином, забезпечення платоспроможності — це багаторівнева система дій, що охоплює як поточні, так і стратегічні аспекти фінансової стабільності підприємства.

Реалізація запропонованих задач забезпечення платоспроможного стану підприємства здійснюється за видами платоспроможності підприємства, що в узагальненому вигляді представлені в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Забезпечення платоспроможного стану підприємства за видами платоспроможності

Класифікаційні ознаки	Види платоспроможності	Напрямок управління
1	2	3
1. За строком виконання зобов'язань	Короткострокова	Оцінка поточного й перспективного фінансового стану підприємства з позиції сплати за зобов'язаннями
	Довгострокова	
2. За видами господарської діяльності	Платоспроможність за операційною діяльністю	Оцінка здатності підприємства за рахунок основної (операційної) діяльності здійснювати інвестиційну діяльність та залучати й повертати кредитні ресурси за фінансовою діяльністю
	Платоспроможність за інвестиційною діяльністю	
	Платоспроможність за фінансовою діяльністю	
3. Залежно від операційного процесу	Споживча	Оцінка власних джерел забезпечення платоспроможності підприємства (прибутку від реалізації продукції) й оцінка ресурсів для здійснення виробничого процесу
	Виробнича	
	Комерційна	
4. За спроможністю здійснення платежів	Постійна	Оцінка необхідності обрання таких форм розрахунків, які б забезпечували своєчасне здійснення розрахункових операцій
	Тимчасова	
5. По відношенню до суб'єктів інвестиційного процесу	Платоспроможність інвестора	Аналіз платоспроможності підприємства при реалізації інвестиційного проекту й оцінка ефективності вкладення коштів у проект
	Платоспроможність підприємства-реципієнта	

Джерело: складено автором на основі [5, 9-12, 18, 24, 39]

Як свідчать дані, подані в таблиці 1.5, підтримання платоспроможності за окремими її видами є критично важливою умовою досягнення стратегічної цілі підприємства — зростання його ринкової вартості. Ефективне керування платоспроможністю базується на дотриманні ряду принципів, кожен з яких відображає ключові вимоги до процесу її забезпечення.

До основних принципів належать: системність, прибутковість, ліквідність, стійкість, оптимальність і ефективність. Їх зміст розкривається наступним чином:

- Системний підхід означає необхідність врахування всіх видів ресурсів підприємства та охоплення всіх напрямів його діяльності, які прямо або опосередковано впливають на грошові надходження та платежі.
- Прибутковість трактується як здобуття позитивного фінансового результату, що свідчить про ефективну реалізацію обраної стратегії та забезпечує джерела для виконання зобов'язань.
- Ліквідність передбачає створення необхідного запасу обігових коштів для гарантування своєчасного погашення боргів, у тому числі за умов раптового погіршення фінансового стану.
- Стійкість полягає в досягненні довгострокової платоспроможності шляхом підтримання оптимальної структури капіталу та фінансової стабільності.
- Оптимальність реалізується через застосування сучасних підходів до фінансового аналізу, планування та управлінського контролю, що сприяють прийняттю зважених рішень.
- Ефективність означає досягнення цілей забезпечення платоспроможності — передусім здатності підприємства своєчасно й повністю виконувати фінансові зобов'язання перед усіма кредиторами.

Таким чином, запропонована система принципів створює методологічну базу для розробки та реалізації заходів щодо покращення керованості платоспроможного стану підприємства як у коротко-, так і в довгостроковому періоді.

Практична реалізація заходів щодо покращення керованості платоспроможного стану підприємства здійснюється за допомогою системи методів (рис. 1.7).

Рис. 1.7. Методологічна база для розробки та реалізації заходів щодо покращення керованості платоспроможного стану підприємства

Джерело: складено автором на основі [1, 9-11, 24, 30, 33, 39]

Система збалансованих показників (СЗП) як інструмент стратегічного управління дозволяє доповнити аналіз фінансових результатів минулого прогнозною оцінкою перспектив розвитку підприємства. Формування цілей і показників у межах СЗП базується на стратегічних орієнтирах та пріоритетах конкретного суб'єкта господарювання, і передбачає комплексний аналіз діяльності за чотирма ключовими напрямками: фінансовими результатами, взаємодією з клієнтами, ефективністю внутрішніх бізнес-процесів та розвитком персоналу.

Платоспроможність підприємства розглядається у двох аспектах — статичному та динамічному.

Статичний підхід акцентує увагу на здатності підприємства виконувати фінансові зобов'язання в конкретний момент часу, що досягається за рахунок мобілізації високоліквідних активів. Такий стан визначається як миттєва

ліквідність і вимірюється на основі коефіцієнтів ліквідності балансу. Натомість динамічна платоспроможність охоплює здатність підприємства протягом певного періоду підтримувати або поліпшувати свою ліквідність. Це досягається через ефективне управління активами та пасивами, залучення додаткового фінансування, зростання прибутковості й зміцнення фінансової стійкості.

Сутність забезпечення платоспроможності полягає в системному аналізі та регулюванні грошових потоків. Це охоплює вплив на формування, витрачання та перерозподіл грошових ресурсів, із урахуванням специфіки операційного та фінансового циклів підприємства. Для прийняття ефективних рішень доцільно оцінити, які саме активи або зобов'язання спричинили зміну обсягу грошових коштів, і визначити напрямки корекції фінансової звітності з метою покращення ліквідності.

У довгостроковому періоді підтримання платоспроможності потребує постійного контролю та моніторингу. На практиці все ширше застосовується система фінансового контролінгу, яка виступає інформаційною основою для управлінських рішень і підтримки внутрішньої економічної рівноваги підприємства.

До ефективних засобів моніторингу належать також експрес-методи, що базуються на нормативних актах. Наприклад, відповідно до Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства ознакою поточної неплатоспроможності є від'ємна різниця між високоліквідними активами та позиковим капіталом [44]. Критична неплатоспроможність встановлюється, якщо протягом звітного періоду спостерігається нестача обігових коштів за нормативними показниками — коефіцієнт покриття нижчий за 1,5, а коефіцієнт забезпечення власними засобами менше 0,1.

Для виявлення ознак незадовільної структури балансу особливе значення має систематичний експрес-аналіз. Згідно з практикою, одним із ключових

індикаторів цього стану є коефіцієнт Бівера. Якщо протягом тривалого періоду (від 1,5 до 2 років) він не перевищує рівня 0,2, це вказує на скорочення частки прибутку, що спрямовується на розвиток. За таких умов підприємство поступово переходить до функціонування "в борг", а рівень забезпеченості власними засобами опускається нижче критичного значення — 0,1.

Отже, забезпечення платоспроможності — це комплексний процес, який охоплює весь арсенал сучасного фінансового менеджменту. Раціональне поєднання методів управління активами й пасивами, грошовими потоками та прибутковістю створює передумови для досягнення фінансової стабільності підприємства як у короткостроковому, так і в стратегічному часовому горизонті.

Висновки до розділу 1

Дослідження, проведені щодо теоретичних засад забезпечення платоспроможності підприємств, дозволяють зробити наступні висновки:

1. Визначення сутності платоспроможності має важливе значення для фінансового менеджменту на підприємстві. Аналіз визначень поняття "платоспроможність підприємства" свідчить про відсутність єдиного його розуміння авторами. Проведений аналіз дозволяє нам навести таку уточнену та доповнену дефініцію досліджуваного поняття: платоспроможність — здатність підприємства виконувати свої короткострокові зобов'язання й забезпечувати погашення довгострокових зобов'язань, в частині, що стануть короткостроковими в наступному звітному періоді, у повному обсязі й у визначений термін за рахунок наявних та отриманих від реалізації активів грошових коштів за умови збереження безперервності виробничої діяльності.

2. Існують різні класифікаційні ознаки платоспроможності: за строком виконання зобов'язань, за видами господарської діяльності, в залежності від операційного процесу, за спроможністю здійснення платежів, по відношенню

до суб'єктів інвестиційного процесу, в залежності від часового горизонту, тощо.

3. Аналіз платоспроможності підприємства є необхідним не тільки для самого підприємства з метою оцінки і прогнозування фінансової діяльності, але і для зовнішніх інвесторів. Головна мета аналізу платоспроможності - своєчасно виявляти і усувати недоліки у фінансовій діяльності і знаходити резерви покращення фінансових можливостей підприємства.

4. Забезпечення платоспроможності підприємства вимагає застосування спеціальної методики її аналізу, яка дозволяє залежно від поставлених завдань проводити оцінку здатності підприємства погашати свої зобов'язання як в цілому, так і в розрізі окремих видів платоспроможності, станом на певний момент часу і в динаміці, в цілому за певний період часу.

5. Короткий огляд позицій вітчизняних науковців та методик щодо аналізу платоспроможності підприємства доводить, що це питання все ще є не вирішеним. Всі вони мають спільні недоліки, а саме: носять виключно статичний характер, що обмежує їх аналітичну цінність та об'єктивність результатів аналізу; не враховують якості управління оборотними активами підприємства, яка є головним чинником формування платоспроможності та передбачає дослідження показників оборотності, тривалості операційного та фінансового циклів підприємства. Відмінності у методичних підходах ускладнюють розрахунок та призводять до труднощів у визначенні фінансові позиції підприємства по відношенню до своїх конкурентів. Тому виникає необхідність виявлення системи показників, які б забезпечили можливість прийняття правильних управлінських рішень.

6. Забезпечення платоспроможності підприємства є важливою ланкою управлінської діяльності, яка реалізує основну мету функціонування суб'єкта господарювання – отримання максимального прибутку й рентабельності активів, забезпечення стабільного стійкого фінансового стану підприємства та знаходження рішення щодо його покращення.

7. Важливість для підприємства підтримувати платоспроможний стан у

будь-який момент часу для задоволення вимог кредиторів, інвесторів, державних контролюючих установ вимагає обґрунтування концептуальних засад управління платоспроможністю, що передбачає вирішення таких основних питань: визначення змісту та об'єкта забезпечення платоспроможності підприємства; формування мети й основних завдань управління платоспроможністю; обґрунтування функціональної сутності управління платоспроможністю; визначення вимог до здійснення управління платоспроможністю промисловим підприємством.

8. Основними вимогами (принципами) забезпечення платоспроможності підприємства визначено системний підхід, прибутковість, ліквідність, стійкість, оптимальність й ефективність.

9. Практична реалізація заходів щодо покращення керованості платоспроможного стану підприємства здійснюється за допомогою системи методів: методи показників платоспроможності, методи аналізу грошових потоків, методи збалансованого управління, тощо.

Отже, розглянувши теоретичні основи забезпечення платоспроможності підприємств, виникає необхідність провести аналіз стану платоспроможності за даними ТОВ «РУДОМАЙН».

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «РУДОМАЙН»

2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «РУДОМАЙН»

ТОВ «РУДОМАЙН» — провідне підприємство з видобутку та переробки залізорудної сировини, засноване у 2005 році. Виробничі потужності компанії розміщені в Кривому Розі — центрі Криворізького залізорудного басейну, де здійснюється видобуток та виробництво високоякісної руди з вмістом заліза від 50% до 63%. Щорічно обсяг готової продукції підприємства становить понад 1,5 млн тон, а сумарний видобуток за роки діяльності перевищив 20 млн тон.

Підприємство постійно інвестує у розширення виробничих можливостей та модернізацію технічного парку. Зокрема, у 2020–2023 роках компанія значно оновила автопарк: було закуплено 74 сучасні самоскиди вантажопідйомністю 25–60 тонн, збільшено кількість екскаваторів, бульдозерів, навантажувачів і бурових установок. Крім того, введено в експлуатацію мобільні дробильні, сортувальні установки та магнітні сепаратори.

Серед ключових партнерів компанії — провідні металургійні та цементні підприємства України та Європи, зокрема US Steel Kosice, Liberty Ostrava, ISD Dunafer, ArcelorMittal, а також вітчизняні підприємства: ММК ім. Ілліча, Алчевський і Дніпровський металургійні комбінати.

ТОВ «РУДОМАЙН» має статус підприємства з іноземним капіталом — 100% статутного капіталу (21,9 млн грн) належать кіпрській компанії ARDK Mining Asset Management Holding Ltd. Крім того, «РУДОМАЙН» володіє 100% ТОВ «Долинський ГЗК» та 33,9% у ТОВ ФК «Гірник».

Родовище підприємства — кар'єр «Південний» — розробляється на підставі спецдозволу №6236 від 08.12.2017 року. Компанія дотримується сучасних стандартів видобутку та охорони довкілля: зменшено пилоутворення шляхом модернізації систем вибухових робіт, експлуатації поливальних машин тощо.

Товариство здійснює свою діяльність у формі Товариства з обмеженою відповідальністю. Товариство очолює директор, який затверджує та змінює його організаційну структуру. Організаційна структура підприємства в існуючому вигляді адаптована до вимог сучасного економічного середовища

Стратегічним напрямом розвитку ТОВ «РУДОМАЙН» є перехід до глибшої переробки сировини. Після придбання у 2021 році потужностей державного КГЗКОР у місті Долинська, компанія розпочала проєкт з впровадження технологій магнітного та флотаційного збагачення руд. Перший етап досліджень має бути завершений до закінчення дії воєнного стану, після чого планується запуск дослідно-промислової секції.

Попри виклики на глобальному ринку, ТОВ «РУДОМАЙН» зберігає позиції експортно орієнтованого виробника: у 2023 році понад 50% продукції було експортовано, а у 2024 році — понад 80%. Основним зовнішнім ринком збуту стала Австрія (рис. 2.1).

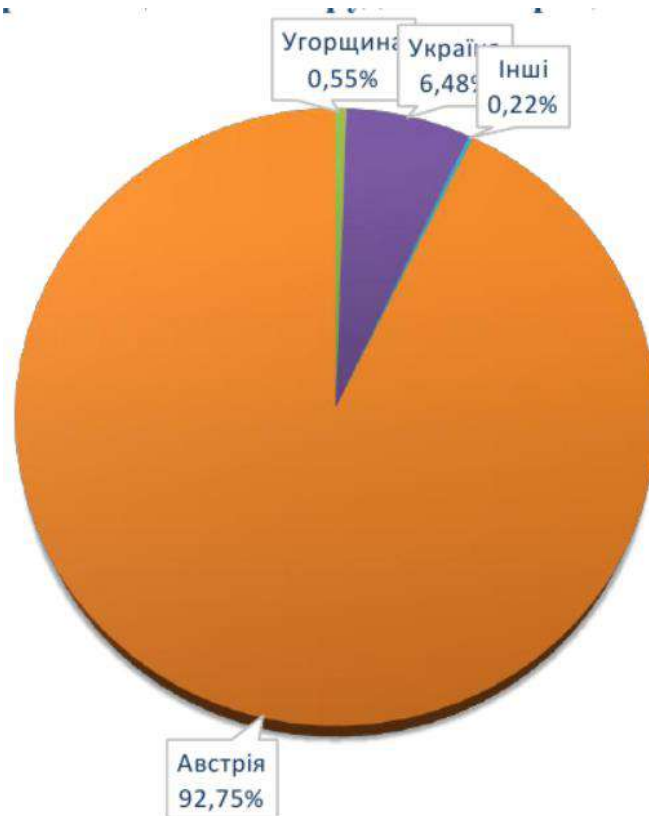

Рис. 2.1. Напрями реалізації залізної руди ТОВ «РУДОМАЙН» в 2024 році

Джерело: складено автором на основі [45-47]

На тлі нестабільної ситуації на світовому ринку залізної руди, що у 2024 році супроводжувалась зниженням цін на понад 15% через слабкий попит з боку Китаю, компанія демонструє стабільне зростання. Так, у 2024 році обсяги реалізації зросли на 15,8% у натуральному вираженні та на 17% у грошовому. Загальний обсяг продажу руд становив 1 280,27 тис. тон — на 174,88 тис. тон більше, ніж у 2023 році.

ТОВ «РУДОМАЙН» демонструє приклад сталого розвитку, поєднуючи економічну ефективність із соціальною відповідальністю та інвестиціями в інновації та екологічну безпеку.

Проаналізуємо основні фінансові показники підприємства (табл. 2.1, 2.2).

Таблиця 2.1

**Фінансові показники діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2023 роки,
тис. грн.**

№ з/п	Найменування показника	2023	2022	Динаміка змін	
				тис. грн.	%
1	Чистий дохід виручка від реалізації	2 292 931	2 405 494	-112 563	-5%
2	Собівартість реалізованої продукції	(1 265 654)	(1 127 650)	-138 004	12%
3	Валовий прибуток	1 027 277	1 277 844	-250 567	-20%
4	Інші операційні доходи	51 381	205 042	-153 661	-75%
5	Адміністративні витрати	(110 098)	(129 893)	19 795	-15%
6	Витрати на збут	(747 859)	(650 752)	-97 107	15%
7	Інші операційні витрати	(101 417)	(18 459)	-82 958	449%
8	Операційний результат	119 284	683 782	-564 498	-83%
9	Фінансові та інші доходи	7 393	4 422	2 971	67%
10	Фінансові та інші витрати	(190 468)	(228 534)	38 066	-17%
11	Витрати з податку на прибуток	(12 438)	(79 167)	66 729	-84%
12	Чистий фінансовий результат	(76 229)	380 503	-456 732	-120%

Джерело: [45-47]

Таблиця 2.2

Фінансові показники діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» за 2023-2024 роки,
тис. грн.

№ з/п	Найменування показника	2024	2023	Динаміка змін	
				тис. грн.	%
1	Чистий дохід виручка від реалізації	2 707 986	2 292 931	415 055	18%
2	Собівартість реалізованої продукції	(1 679 534)	(1 265 654)	-413 880	33%
3	Валовий прибуток	1 028 452	1 027 277	1 175	0%
4	Інші операційні доходи	32 146	51 381	-19 235	-37%
5	Адміністративні витрати	(105 219)	(110 098)	4 879	-4%
6	Витрати на збут	(959 013)	(747 859)	-211 154	28%
7	Інші операційні витрати	(31 735)	(101 417)	69 682	-69%
8	Операційний результат	(35 369)	119 284	-154 653	-130%
9	Фінансові та інші доходи	2 830	7 393	-4 563	-62%
10	Фінансові та інші витрати	(165 727)	(190 468)	24 741	-13%
11	Витрати з податку на прибуток	(25 295)	(12 438)	-12 857	103%
12	Чистий фінансовий результат	(223 561)	(76 229)	-147 332	193%

Джерело: [45-47]

Оцінка фінансових результатів ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022–2024 роки свідчить про суттєвий вплив зовнішніх економічних і політичних чинників на ефективність діяльності підприємства. Найбільш успішним серед аналізованих періодів став 2022 рік, хоча саме в цей час почалося повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України. Військові дії суттєво ускладнили логістичні шляхи, особливо морське постачання, що змусило компанію переходити на дорожчі види транспорту – автомобільний і залізничний. Це, у свою чергу, спричинило зростання витрат на реалізацію продукції.

У 2022 році ТОВ «РУДОМАЙН» отримало чистий дохід від реалізації в обсязі 2 405,49 млн грн, що на 36% менше порівняно з попереднім роком. Зменшення доходу було зумовлено як бойовими діями, так і нестабільністю цін на залізну руду на міжнародних ринках. Фінансовий результат від операційної

діяльності зменшився на 1 354,6 млн грн, проте підприємство завершило рік із прибутком у 380,5 млн грн.

2023 рік став для компанії ще складнішим. Через погіршення економічної ситуації, коливання на глобальному ринку залізної руди та зростання вартості логістики чистий дохід від реалізації знизився до 2 292,93 млн грн, що на 5% менше порівняно з 2022 роком. Операційний прибуток зменшився ще на 564,5 млн грн, а фінансовий результат виявився збитковим – мінус 76,2 млн грн. Війна продовжила чинити негативний вплив на прибутковість, перетворивши позитивний фінансовий результат 2022 року на негативний у 2023-му.

У 2024 році підприємству вдалося частково стабілізувати свою діяльність. Рік став періодом поступового відновлення. Чистий дохід від реалізації зріс на 18% і становив 2 707,99 млн грн. Компанія також збільшила валовий прибуток на 1 175 тис. грн у порівнянні з попереднім роком. Попри це, через зростання собівартості реалізації та витрат на збут фінансовий результат від операційної діяльності зменшився ще на 154,65 млн грн. Хоча адміністративні витрати вдалося скоротити на 4%, а інші операційні витрати – на 69%, витрати на збут навпаки зросли на 28%. Як результат, чистий фінансовий результат підприємства у 2024 році також був від’ємним і склав 223,561 млн грн.

Таким чином, динаміка фінансових показників ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022–2024 роки чітко демонструє вплив макроекономічних ризиків, воєнних чинників та нестабільності цін на сировину на прибутковість компанії. Попри зусилля щодо оптимізації витрат і зростання обсягів реалізації, підприємство залишається в зоні ризику через складну зовнішню ситуацію, особливо в частині логістики та витрат на збут.

Загальна сума податків, сплачених Компанією в 2024 році склала 236,13 млн. грн. (в 2023 році сплачено: 198,38 млн. грн.) (табл. 2.3).

Як свідчать дані табл. 2.3, загальне суттєве зменшення масштабів діяльності підприємства та збиткова діяльність в 2024 році призвело до поступового зменшення і суми податкових платежів.

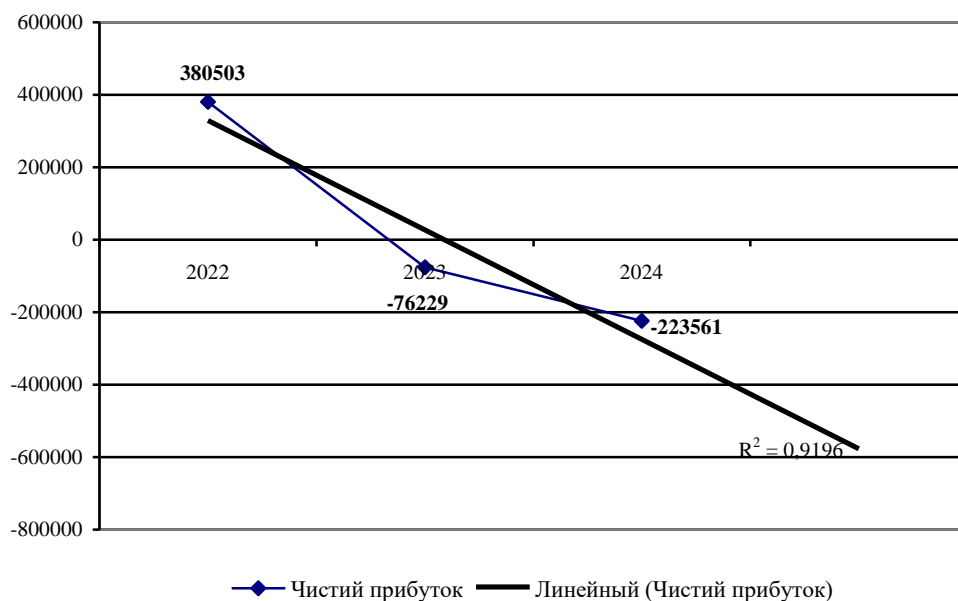
Таблиця 2.3

**Загальна сума податків, сплачених ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2023-2024 роки, тис. грн.**

Податки	2024	2023
Податок на прибуток	21 883	22 576
Рентна плата за користування надрами	77 145	55 545
Єдиний соціальний внесок	69 837	60 434
Оренда землі	3 897	4 137
Податок на доходи фізичних осіб	57 150	48 452
Військовий збір	5 121	4 114
Інші податки та збори	1 097	3 121
Всього	236 130	198 378

Джерело: [45-47]

Динаміка чистого прибутку ТОВ «РУДОМАЙН» зображена на рис. 2.2.

**Рис. 2.2. Динаміка чистого прибутку (збитку) ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2022-2024 рр., тис. грн.**

Джерело: [45-47]

Як свідчать дані рисунку 2.2, чистий прибуток підприємства може мати тенденцію до зниження. Ймовірність настання такої події значною, оскільки

коефіцієнт апроксимації дорівнює 0,9196, тобто наближений до 1.

Отже, в цілому показники діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» за аналізований період свідчать про задовільне його функціонування та наявність позитивних тенденцій для подальшої діяльності підприємства, навіть в умовах шок-сценаріїв.

2.2 Аналіз короткострокової платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН»

Аналіз платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН» проведемо на основі даних консолідованої фінансової звітності за 2022–2024 рр., представлених в таблицях додатків Б, В, Д, Ж, К, Л, М, Н, П, Р.

Як видно з таблиці Б.1, досліджуване підприємство має мобільну структуру активу балансу. Як свідчать дані таблиці Б.1, активи ТОВ «РУДОМАЙН» протягом 2022-2023 рр. зростали (на 53123 тис. грн.), що є позитивним моментом і свідчило про нарощування обсягів майна підприємства, проте за 2024 рік відбулось їх суттєве скорочення (на 157883 тис. грн.). Причиною такого суттєвого скорочення стало зменшення вартості основних засобів внаслідок саме високого ступеню їх зносу, оскільки протягом 2024 р. Компанія провела тестування основних засобів на предмет зменшення їх корисності і ознак такого зменшення не встановила.

Слід відзначити, що основні засоби займають найбільшу питому вагу серед необоротних активів ТОВ «РУДОМАЙН» та достатньо високу питому вагу у загальних активах Компанії. Їх питома вага в загальній сумі необоротних активів підприємства на початок аналізованого періоду знаходилась на рівні 67%, проте станом на 01.01.2025р. зменшилась до 58%. Схожа тенденція спостерігається і з питомою вагою основних засобів в загальній структурі активів ТОВ «РУДОМАЙН». Так, вона поступово зменшується з 25,95% станом на 01.01.2023 р. до 19,22% станом на 01.01.2025р. Як негативне знов зазначаємо зростання зносу основних засобів. Так, лише за 2024 р. знос

основних фондів підприємства збільшився на 134381 тис. грн. Як позитивне, слід відзначити стабільність обсягів інших фінансових інвестицій ТОВ «РУДОМАЙН». Так, станом на 01.01.2023 р. їх обсяг складав 9,22% від загальної суми активів підприємства, а станом на 01.01.2024 р. їх обсяг становив 9,24% від загальної суми активів ТОВ «РУДОМАЙН» (ще наприкінці 2021 р. Компанія стала засновником ТОВ «Долинський гірничо-збагачувальний комбінат» та вже тривалий час є засновником ТОВ «Футбольний клуб «Гірник»»). Щодо обсягів нематеріальних активів, то ТОВ «РУДОМАЙН» протягом періодів, що аналізуються, має їх незначну питому вагу, і вони представлені програмним забезпеченням та спеціальними дозволами та правами на користування землею. На рівні 3-4% від загальної суми активів протягом аналізованого періоду Компанія має незавершені капітальні інвестиції, які представлені інвестиціями у придбання та модернізацію активів.

Найбільшу питому вагу в активах ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024р складають оборотні активи. Так, за аналізований період їх питома вага перевищувала 60%, що є свідченням агресивної політики у формуванні оборотного капіталу підприємства. Найбільш продуктивним для Компанії був 2023р., коли оборотні активи збільшилися як в абсолютному виразі (на 134866 тис. грн.), так і в питомій вазі (з 60,54% у 2022р. до 64,63% у 2023р. в загальній сумі активів підприємства). Таке збільшення відбулося за рахунок збільшення суми готової продукції на 118970 тис. грн. (з 325750 тис. грн. станом на 01.01.2023р. до 444720 тис. грн. станом на 01.01.2024р.). Також, збільшення оборотних активів відбулося і за рахунок збільшення абсолютних обсягів іншої поточної дебіторської заборгованості на 32671 тис. грн. та дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги на 54383 тис. грн., що певним чином є негативним моментом, адже є свідченням збільшення обсягу кредитування контрагентів підприємством. Найменш продуктивним для ТОВ «РУДОМАЙН» став 2024р. Хоча питома вага оборотних активів в загальній сумі активів Компанії збільшилася з 64,64% у 2023р. до 67,42% у 2024р., ми можемо спостерігати падіння обсягів оборотних активів в абсолютному

значенні на 36374 тис. грн. Причинами падіння стало зменшення вартісного виразу обсягів готової продукції на 111674 тис грн. та незавершеного виробництва на 14155 тис грн. Така ситуація не може розглядатися як негативна, адже за даними Звіту про фінансові результати ми можемо спостерігати у 2024 р. зростання чистого доходу від реалізації продукції. Проте, дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги станом на 01.01.2025р. зросла на 129473 тис. грн., що є свідченням збільшення обсягів кредитування ТОВ «РУДОМАЙН» своїх покупців.

Традиційно протягом 2022-2024 рр. дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги займає значну питому вагу в оборотних активах ТОВ «РУДОМАЙН», адже підприємство працює і на умовах післясплати поставленої продукції. Станом на 01.01.2023 р. питома вага дебіторської заборгованості складала 23,54% від загальної суми активів Компанії, станом на 01.01.2024р. відповідно 25,22%, і станом на 01.01.2025 р. – 32,41%. Така ситуація означає падіння ролі інших оборотних активів (особливо незавершеного виробництва, грошових коштів) в їх загальній сумі. Так, ми можемо спостерігати зменшення ролі грошових коштів в загальній сумі активів ТОВ «РУДОМАЙН» (їх питома вага в загальній сумі активів Компанії зменшилася з 2,57% станом на 01.01.2023р. до 1,47% станом на 01.01.2025р.).

Протягом аналізованого періоду ми можемо спостерігати коливання обсягів готової продукції на складах підприємства. Так, протягом 2022-2024 рр. питома вага готової продукції в загальному обсязі запасів коливалася в межах від 76,62% станом на 01.01.2023р.; 82,66% станом на 01.01.2024 р. і 73,78% станом на 01.01.2025 р.

Наглядне зображення співвідношення необоротних та оборотних активів ТОВ «РУДОМАЙН» наведено на рис. 2.3.

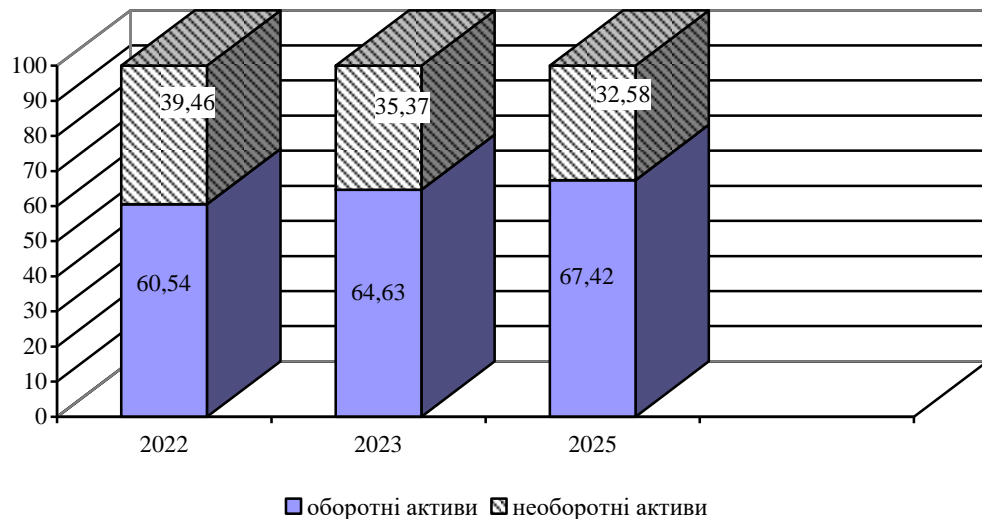

Рис. 2.3. Динаміка структури оборотних та необоротних коштів ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024рр.,%

Джерело: складено автором на основі [45-47]

Як видно з таблиці Б.2, основними джерелами фінансування діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» є власний капітал, в тому числі нерозподілений прибуток, та поточна кредиторська заборгованість.

Привертає увагу високий рівень фінансової автономії досліджуваного підприємства, та наявна тенденція до його ще більшого підвищення. Так, питома вага власного та прирівняного до нього капіталу в середньому за досліджуваний період становила 87-77% протягом 2022-2024 рр., що є достатнім для забезпечення необхідного рівня фінансової стійкості та фінансової незалежності підприємства (додаток Б, таблиця Б2).

Такий високий рівень власних коштів підприємства лише нарощує платоспроможність ТОВ «РУДОМАЙН».

Порівняння обсягів оборотних активів та поточних зобов'язань свідчить про наявність у підприємства робочого капіталу (власних оборотних коштів), який є необхідною ознакою поточної платоспроможності суб'єктів господарювання (табл. 2.4, додатки В, Д, Ж).

Як свідчать дані таблиці 2.4, ТОВ «РУДОМАЙН» має власні оборотні кошти на достатньо високому рівні, що є свідченням виваженої політики

інвестування в оборотні активи. Їх обсяги за аналізовані періоди коливалися. Найбільша величина спостерігалася у 2022 р на рівні 1293438 тис. грн., найменша станом на 01.01.2025 р. 1284146 тис. грн Проте обсяги власних оборотних коштів залишаються високими, що є свідченням стійкої поточної платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН».

Таблиця 2.4

Аналіз динаміки та структури власних оборотних коштів (чистого оборотного капіталу) ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., тис. грн.

Показники	Станом на 01.01.2023 р.	Станом на 01.01.2024 р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025 р.	Відхилення
Оборотні активи	1487423	1622289	134866	1585915	-36374
Витрати майбутніх періодів	2168	2535	367	2720	185
Поточні зобов'язання	196153	304066	107913	304489	423
Доходи майбутніх періодів	-	-	-	-	-
Показник власних оборотних коштів	1293438	1320758	27320	1284146	-36612

Джерело: складено автором на основі [45-47]

В умовах ринкових відносин платоспроможність вважається найважливішою умовою господарської діяльності підприємства. Оцінювання платоспроможності проводиться на основі характеристики ліквідності балансу і ліквідності підприємства.

Одним із ключових чинників забезпечення короткострокової платоспроможності підприємства виступає ліквідність його балансу. Під ліквідністю балансу розуміють здатність підприємства трансформувати свої активи у грошову форму з метою своєчасного виконання фінансових зобов'язань. Іншими словами, це рівень відповідності між строками конвертації активів у грошові кошти та строками погашення боргових зобов'язань. Ліквідність визначається тим, наскільки обсяг наявних ліквідних активів

відповідає обсягу короткострокових зобов'язань підприємства. В таблиці 2.5 представлено баланс ліквідності ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр..

Таблиця 2.5

Баланс ліквідності ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., тис. грн.

Показники	Станом на 01.01.2023 р.	Станом на 01.01.2024 р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025 р.	Відхилення
1	2	3	4	5	6
Групи активів					
Абсолютно ліквідні активи (А1)	63054	54434	-8620	34502	-19932
Питома вага А1 в загальному підсумку активів, %	2,57	2,17	-0,40	1,47	-0,70
Активи, що швидко реалізуються (А2)	1322820	1468864	146044	1427188	-411676
Питома вага А2 в загальному підсумку активів, %	53,84	58,52	4,68	60,67	2,15
Активи, що повільно реалізуються (А3)	101549	98691	-2858	124225	25534
Питома вага А3 в загальному підсумку активів, %	4,13	3,94	-0,19	5,28	1,34
Активи, що важко реалізуються (А4)	969563	887820	-81743	776311	-111509
Питома вага А4 в загальному підсумку активів, %	39,46	35,37	-4,09	32,58	-2,79
Баланс	2456986	2510109	53123	2352226	-157883
Групи пасивів					
Найбільш термінові зобов'язання (П1)	18379	80032	61653	105179	25147
Питома вага П1 в загальному підсумку пасивів, %	0,75	3,19	2,44	4,47	1,28
Короткострокові пасиви (П2)	177774	224034	46260	199310	-24724
Питома вага П2 в загальному підсумку пасивів, %	7,24	8,93	1,69	8,47	-0,46
Довгострокові пасиви (П3)	133401	166987	33586	228053	61066
Питома вага П3 в загальному підсумку пасивів, %	5,43	6,65	1,22	9,70	3,05
Постійні пасиви (П4)	2127432	2039056	-88376	1819684	-219372
Питома вага П4 в загальному підсумку пасивів, %	86,58	81,23	-5,35	77,36	-3,87

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6
Баланс	2456986	2510109	53123	2352226	-157883
Надлишок (+) або дефіцит (-) платіжних засобів					
За 1 групою	+44675	-25598	-70273	-70677	-45079
За 2 групою	+1145046	+1244830	+99784	+1227878	-16952
За 3 групою	-31852	-68296	-36444	-103828	-35532
За 4 групою	-1157869	-1151236	+6633	-1043373	+107863
Коефіцієнт ліквідності балансу	35,46	25,68	-9,78	19,97	-5,17

Джерело: складено автором на основі [45-47]

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо мають місце співвідношення:

$$A1 > П1, A2 > П2, A3 > П3, A4 < П4 \quad (2.1)$$

Групування активів та пасивів з метою аналізу ліквідності балансу підприємства представлено в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Групування активів та пасивів з метою побудови балансу ліквідності

Актив		Пасив	
A1	найбільш ліквідні активи (грошові кошти та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції)	П1	найбільш термінові зобов'язання (кредиторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги))
A2	швидко реалізовані активи (готова продукція, векселі отримані, дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги))	П2	короткострокові пасиви (короткострокові кредити і залучені засоби)
A3	повільно реалізовані активи (виробничі запаси, витрати майбутніх періодів, незавершене виробництво, інші оборотні активи)	П3	довгострокові пасиви (довгострокові кредити і зобов'язання)
A4	важко реалізовані активи (необоротні активи, крім довгострокових фінансових інвестицій)	П4	постійні пасиви (підсумок I розділу пасиву балансу)

Джерело: складено автором за даними [38, с. 69]

Виконання перших трьох нерівностей з завжди супроводжується виконанням четвертої нерівності, тому практично істотним є співставлення підсумків перших трьох груп за активами й пасивами. Четверта нерівність носить „балансуючий” характер й у той же час має глибокий економічний зміст: його виконання свідчить про дотримання мінімальної умови фінансової стабільності – наявність у підприємства власних оборотних коштів. В свою чергу, порівняння повільно ліквідних активів із довгостроковими пасивами,

тобто з майбутніми надходженнями і платежами, дозволяє визначити перспективну платоспроможність підприємства.

З метою комплексної оцінки ліквідності балансу також рекомендується визначати загальний показник ліквідності (ЗПЛ) [37, с. 58]:

$$\text{ЗПЛ} = \frac{A1 \times \text{BA1} + A2 \times \text{BA2} + A3 \times \text{BA3}}{П1 \times \text{ВП1} + П2 \times \text{ВП2} + П3 \times \text{ВП3}} \quad (2.2)$$

де BA та ВП – питома вага відповідних груп активів та пасивів в їх загальному підсумку.

Як видно з таблиці 2.7, баланс досліджуваного підприємства не є ліквідним. Для покриття найбільш термінових зобов'язань ТОВ «РУДОМАЙН» мало профіцит високоліквідних активів лише станом на кінець 2022 р. На протязі 2023-2024р. Компанія суттєво потребувала збільшення найбільш ліквідних активів для покриття найбільш термінових зобов'язань. Можна констатувати проблему з терміною платоспроможністю і зростання дефіциту платіжних засобів.

Щодо нерівності $A2 > П2$, то в балансі ліквідності у ТОВ «РУДОМАЙН» спостерігається її дотримання протягом аналізованого періоду, що є свідченням платоспроможності підприємства у найближчому майбутньому з урахуванням своєчасних розрахунків з кредиторами та отримання коштів від продажу продукції в кредит. Проте зауважимо, що в динаміці величина даного профіциту платіжних засобів має тенденцію до зростання: з 1145046 тис. грн. у 2022 р. до 1244830 тис. грн. у 2023 р. У 2024 р. спостерігається незначне зниження (на 16952 тис. грн.) обсягів перевищення найбільш ліквідних активів над найбільш терміновими зобов'язаннями, однак сума перевищення залишається достатньо високою (1227878 тис. грн.).

Невиконання третьої нерівності, коли є ситуація $A3 < П3$, свідчить про те, що у подальшому майбутньому (на період, що дорівнює середній тривалості одного обороту оборотних коштів) ТОВ «РУДОМАЙН» не буде платоспроможним. Зауважимо, що в динаміці величина даного дефіциту

платіжних засобів має тенденцію до зростання: з 31852 тис. грн. станом на кінець 2022 р. до 103828 станом на кінець 2024р.

Рівень ліквідності балансу характеризується відповідним коефіцієнтом, динаміка та прогнозне значення якого наведені на рисунку 2.4.

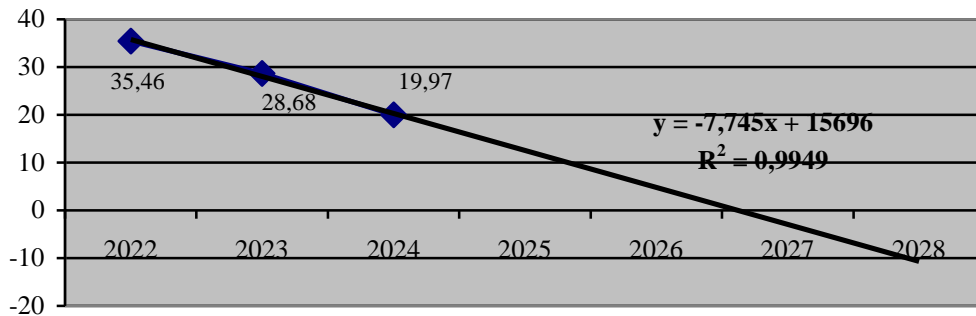

Рис. 2.4. Динаміка коефіцієнту ліквідності балансу ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр. з прогнозом до 2028 р., відносні показники

Джерело: складено автором на основі [45-47]

Як видно з діаграми динаміки коефіцієнту ліквідності балансу, представленої на рис. 2.4, загальна ліквідність підприємства має стабільну тенденцію до зменшення, при збереженні якої на 2028 р. очікується від'ємне значення ліквідності балансу, при цьому похибка є незначною, адже $R^2 = 0,9949$, тобто наближається до 1.

З огляду на тісний взаємозв'язок платоспроможності з ліквідністю підприємства, подібну динаміку має і якість останньої.

Для оцінки платоспроможності проведемо аналіз платіжного балансу підприємства (табл. 2.7, додатки В, Д, Ж).

Таблиця 2.7

Аналіз платіжного балансу ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., тис. грн.

Показники	Станом на 01.01.2023 р.	Станом на 01.01.2024 р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025 р.	Відхилення
1	2	3	4	5	6
Наявність коштів для покриття заборгованості					
Грошові кошти та їх еквіваленти	63054	54434	-8620	34502	-19932

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6
Розрахунки з дебіторами	997070	1024444	27374	1094142	69698
в т.ч. за товари, роботи, послуги	578544	632927	54383	762400	129473
Разом	1060124	1078878	18754	1128644	49766
<i>Негайні та інші платежі</i>					
Короткострокова заборгованість по кредитам	-	12025	12025	-	-12025
Кредиторська заборгованість та зобов'язання за розрахунками	35373	182873	147500	240666	57793
в т.ч. за товари, роботи, послуги	18379	80032	61653	105179	25147
Разом	35373	194898	159525	240666	45768
<i>Надлишок (+) або дефіцит (-) платіжних засобів</i>					
Сальдо: активне (+) або пасивне (-)	+1024751	+883980	-140771	+887978	+4588
в т.ч. за товари, роботи, послуги	+560165	+552895	-7270	+657221	+104326

Джерело: складено автором за даними [45-47]

Як видно з представлених у таблиці 2.7 розрахунків, Компанії вдається зберігати активне сальдо платіжного балансу як загального, так і за товарними операціями, що свідчить про її поточну платоспроможність. Низький рівень кредиторської заборгованості порівняно з платіжними засобами для її погашення покращує фінансову стійкість та платоспроможність підприємства. Проте, на підприємстві застосовується вкрай небезпечна в умовах інфляції фінансова політика збільшення обсягу кредитування своїх покупців. Так, станом на 01.01.2025 р. ми можемо спостерігати збільшення дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги на 104326 тис. грн. Дані таблиці 2.7 дозволяють зробити висновки про відсутність необхідності залучати короткострокові кредити, що також є свідченням платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН».

Поведемо аналіз грошової платоспроможності підприємства, яка характеризує його здатність погашати зобов'язання по короткострокових кредитах за рахунок наявних високоліквідних активів (табл. 2.8).

**Грошова платоспроможність ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2022–2024 рр., тис. грн.**

Показники	Станом на 01.01.2023 р.	Станом на 01.01.2024 р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025 р.	Відхилення
Засоби платежу					
Грошові кошти	63054	54434	-8620	34502	-19932
Поточні фінансові інвестиції	-	-	-	-	-
Разом	63054	54434	-8620	34502	-19932
Платіжні зобов'язання					
Поточні зобов'язання	196153	304066	107913	304489	423
Разом	196153	304066	107913	304489	423
Коефіцієнт грошової платоспроможності (абсолютної ліквідності)	0,32	0,18	-0,14	0,11	-0,07

Джерело: складено автором за даними [45-47]

Як видно з наведених у таблиці 2.8 даних, коефіцієнт грошової платоспроможності підприємства має стійку тенденцію до зменшення. Теоретичне значення цього коефіцієнта становить приблизно 0,2-0,35 із бажаною тенденцією до підвищення. Відповідність теоретичним значенням коефіцієнт грошової платоспроможності по ТОВ «РУДОМАЙН» досягнув лише на кінець 2022 р. У 2023 р. він становив 0,18, що на 0,14 нижче рівня 2022р., у 2024р становив лише 0,11, що на 0,07 нижче рівня 2023 р. Особливий інтерес цей показник має для банків, які саме і кредитують підприємства та постачальників матеріальних ресурсів. Головною метою застосування цього показника є визначення можливостей погашення поточних зобов'язань та визначення резерву ліквідних активів для погашення зобов'язань в разі незбалансованості його грошових потоків. Дані таблиці 2.8 свідчать, що ТОВ «РУДОМАЙН» протягом аналізованого періоду має проблеми із погашенням за рахунок наявних залишків найбільш ліквідних активів (грошових коштів і поточних фінансових інвестицій) своєї заборгованості за поточними зобов'язаннями.

Головним чинником миттєвої здатності підприємства погашати свої зобов'язання є нормальний рух його грошових коштів, що виражається в якості, збалансованості, рівномірності та ефективності грошових потоків. В таблиці 2.9, побудованої на основі додатків Н, П, Р представлено показники структури та динаміки чистого грошового потоку підприємства, які свідчать про незадовільну його якість.

Таблиця 2.9

**Оцінка динаміки чистого руху грошових коштів ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2022-2024 рр., тис. грн.**

Показники	Станом на 01.01.2023 р.	Станом на 01.01.2024 р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025 р.	Відхилення
Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності:	(13602)	232460	246062	23378	-209082
Чистий рух грошових коштів від інвестиційної діяльності	(666131)	(375873)	290258	(73765)	302108
Чистий рух грошових коштів від фінансової діяльності	27500	95033	67533	50314	-44719
Чистий рух коштів за звітний період	(652233)	(48380)	603853	(73)	48307

Джерело: складено автором за даними [45-47]

Як бачимо з таблиці 2.9, операційна діяльність ТОВ «РУДОМАЙН» протягом досліджуваного періоду, за винятком 2022 р., генерує чисте надходження коштів. Зокрема, в 2022 р. чистий видаток грошових коштів від операційної діяльності склав 13602 тис. грн., а у 2023 р. чисті надходження збільшилися на 246062 тис. грн.. За 2024 р. Компанія згенерувала чисте надходження коштів, проте за обсягами не таке значне, як у 2023 р. Операційний грошовий потік відіграє базову роль у фінансовому аналізі діяльності підприємства. Його обсяг слугує відправною точкою для обчислення чистого грошового потоку та застосовується як ключова складова при

розрахунку більшості фінансових індикаторів і коефіцієнтів, що формують інформаційну основу для ефективного управління грошовими потоками підприємства. Фінансова діяльність ТОВ «РУДОМАЙН» протягом досліджуваних періодів генерує чисті надходження коштів, що без сумніву свідчить про високі можливості підприємства спільно з чистими надходженнями від операційної діяльності забезпечувати короткострокову платоспроможність. Грошовий потік від інвестиційної діяльності, як правило, не вважається головним джерелом покриття потреб підприємства у капіталі, оскільки виконує допоміжну функцію щодо основної господарської діяльності, визначеної статутом. Здебільшого інвестиційний грошовий потік має від'ємне значення, що пояснюється переважанням обсягів капіталовкладень над доходами від інвестицій. Це особливо характерно у випадках фінансування реальних інвестицій, які вимагають значних ресурсів. У фінансовій практиці обсяг таких інвестицій і пов'язаний з ними грошовий потік часто трактується як індикатор стратегічної реструктуризації підприємства, що може свідчити про його прагнення до довгострокового розвитку та зростання. Водночас така оцінка є коректною лише за умови, що інвестиції мають цільовий характер і контролюються менеджментом.

Проведемо аналіз значень коефіцієнтів короткострокової платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр. (табл. 2.10).

Як свідчать дані таблиці 2.10, коефіцієнт покриття, який на кінець 2022 року складав 7,58, на той самий період 2023 року становив знизився до рівня 5,34, а на 2024 році мав значення 5,20. Таке стійке зниження показників є негативним моментом, хоча рівень даного показника за роками значно перевищує нормативне значення (1-2). Така ситуація складається за рахунок значних обсягів виробничих запасів та зростання обсягів готової продукції. ТОВ «РУДОМАЙН» слід звернути увагу на цю ситуацію, адже це є свідченням, що продукція, яку виготовляє підприємство, дуже повільно реалізується, хоча загальна оцінка платоспроможності підприємства знаходиться на дуже високому рівні. Значення коефіцієнту співвідношення дебіторської та

кредиторської заборгованості протягом аналізованого періоду свідчать про значне перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською, що знову підтверджує високий рівень короткострокової платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН».

Таблиця 2.10

**Показники оцінювання короткострокової платоспроможності ТОВ
«РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., відносні показники**

Показник	Формула для розрахунку	Станом на 01.01.2023р.	Станом на 01.01.2024р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025р.	Відхилення
Коефіцієнт поточної ліквідності (загального покриття, потенційної платоспроможності)	Поточні активи / Поточні пасиви	7,58	5,34	-2,24	5,20	-0,14
Коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності (розрахункової платоспроможності)	Грошові кошти, короткострокові фінансові вкладення та дебіторська заборгованість / поточні пасиви	5,40	3,55	-1,85	3,71	0,16
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (грошової платоспроможності)	Грошові кошти та короткострокові фінансові вкладення / поточні пасиви	0,32	0,18	-0,14	0,11	-0,07
Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	Дебіторська заборгованість / Кредиторська заборгованість	28,18	5,60	-22,58	4,55	-1,05

Джерело: складено автором за даними [45-47]

Проте знов відмічаємо стрімке зниження його значення у 2023 році з подальшим зниженням у 2024. Коефіцієнт швидкої ліквідності протягом 2011-2013 рр. мав таку саму тенденцію у значеннях. Так, станом на 01.01.2023 р. значення показника складало 5,40, що у 9 разів перевищувало нормативне значення (0,6-0,8), станом на 01.01.2024 р. значення показника знизилося до

3,55, і станом на 01.01.2025 р. значення показника дещо підвищилося і становило 3,71. Така ситуація свідчить про відмінні платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за рахунок активів, що швидко реалізуються. Проте, викликає занепокоєння стан абсолютної ліквідності підприємства, показники якої знаходяться протягом 2023-2024 рр. дуже низькому рівні 0,18 і 0,11 відповідно (нормативні значення 0,2-0,6). Це свідчить, що ТОВ «РУДОМАЙН» не має в достатній кількості грошових коштів, щоб негайно погасити свою поточну заборгованість. Крім того, значення цього показника мають тенденцію до постійного зменшення. Це не сприяє покращенню статичної платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН».

Таким чином, проведений аналіз вказує на те, що в цілому в короткостроковому періоді ТОВ «РУДОМАЙН» є платоспроможним, хоча використовує м'яку кредитну політику для покупців продукції. Для продовження дослідження оцінимо стан перспективної платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН».

2.3. Оцінювання стану перспективної платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН»

Виявити масштаби можливого погіршення платоспроможності підприємства у майбутньому дозволить аналіз перспективної платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН».

Дослідимо показники перспективної (довгострокової) платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр. (табл. 2.11). Аналіз показників наведених в таблиці 2.12 дозволяє зробити наступні висновки:

1) коефіцієнт автономії протягом досліджуваного періоду постійно зменшується, хоча і знаходиться на дуже високому рівні. На кінець 2022 р. він знаходився на рівні 0,87 при нормативному значенні 0,4-0,6. Але за 2023-2024 рр. досяг рівня 0,77. Хоч зменшення і відбулося, проте таке значення даного

показника говорить про достатньо високу здатність власників повністю фінансувати своє підприємство, крім того, можемо сказати, що ТОВ «РУДОМАЙН» спроможне виконувати свої зовнішні зобов'язання за рахунок використання власних коштів;

Таблиця 2.11

**Показники оцінювання довгострокової платоспроможності ТОВ
«РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр.**

Показник	Нормативне значення	Формула для розрахунку	Станом на 01.01.2023р.	Станом на 01.01.2024р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025р.	Відхилення
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт автономії	0,4-0,6	Власний капітал / Вартість майна	0,87	0,81	-0,06	0,77	-0,04
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	0,67-1,5	Власний капітал / (Довгострокові зобов'язання + Короткострокові зобов'язання)	6,45	4,33	-2,12	3,42	0,91
Коефіцієнт фінансового левериджу	-	Зобов'язання / Власний капітал	0,16	0,23	0,07	0,29	0,06
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-	Оборотні активи – Поточні зобов'язання / Оборотні активи	0,87	0,81	-0,06	0,81	-
Коефіцієнт концентрації позиченого капіталу	-	Позиковий капітал / Валюта балансу	-	0,01	0,01	0,01	-
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	$\geq 0,1$	Власні оборотні кошти / Власний капітал	0,61	0,65	0,04	0,71	0,06
Коефіцієнт ефективного використання власних коштів	-	Чистий прибуток / Власний капітал	0,18	-0,04	-0,22	-0,12	0,08
Коефіцієнт Бівера	0,17-0,4	чистий прибуток + амортизація / Дебіторська заборгованість + Поточні зобов'язання	0,59	0,24	-0,35	0,21	-0,03

1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт використання фінансових ресурсів (усього майна)	-	Чистий прибуток / Вартість майна	1,16	-0,03	-1,19	-0,10	-0,07
Коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних активів (мобільності активів)	-	Оборотні активи / Необоротні активи	1,53	1,83	0,30	2,04	0,21

Джерело: складено автором за даними [45-47]

2) коефіцієнт фінансового левереджу протягом 2022-2024 рр. зростає. "Фінансовий важіль" дозволяє впливати на прибуток підприємства, змінюючи структуру пасивів, тобто — змінюючи співвідношення між власними і залученими коштами. ТОВ «РУДОМАЙН» на фоні отримання збитків у 2023-2024 рр. намагається підвищувати рентабельність власного капіталу через позичання в банках та нарощуючи обсяги кредиторської заборгованості. Це не призвело до позитивного ефекту – за 2024 р. обсяги одержаних збитків суттєво збільшилися. Так, коефіцієнт ефективного використання власних коштів з 0,18 на кінець 2022 р. досяг від'ємного значення -0,12 станом на кінець 2024р., коефіцієнт ефективності використання майна підприємства з 1,16 на кінець 2022 р. досяг від'ємного значення -0,10 станом на кінець 2024р.;

3) коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування) говорить про здатність компанії відповідати за своїми зобов'язаннями в середньо- і довгостроковій перспективі. Значення показника вказує на те, скільки гривень власного капіталу припадає на кожну гривню зобов'язань компанії. Високе значення говорить про низький рівень фінансових ризиків. Значення цього показника протягом 2022-2023 рр. не було меншим за 3,45, що майже у 3 рази перевищує верхню межу нормативного інтервалу, хоча і спостерігається його поступове зниження. Це свідчить про здатність ТОВ «РУДОМАЙН» відповідати за своїми зобов'язаннями в середньо- і

довгостроковій перспективі;

4) коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами демонструє високий рівень власних оборотних коштів (0,81 протягом 2023-2024 рр.). Коефіцієнт маневреності показує частку власних коштів, вкладених в оборотні активи. Чітких рекомендацій у значенні цього коефіцієнта немає, але вважається, що його значення повинно бути не менше 0,1. Значення даного показника знаходиться на позначці 0,61, 0,65 та 0,71 за 2022р., 2023р. та 2024р. відповідно і говорить про здатність підприємства забезпечити достатню гнучкість у використанні власного капіталу;

5) як позитивне, у ТОВ «РУДОМАЙН» слід зазначити низький рівень будь-яких позикових коштів (коротко- і довгострокових). Внаслідок цього значення коефіцієнту концентрації позиченого капіталу дорівнює 0 на кінець 2022р., та 0,1 протягом 2023-2014 рр.;

6) підприємство зберігає ознаки фінансової стійкості, оскільки співвідношення оборотних та необоротних активів стабільно перевищує співвідношення зобов'язань та власного капіталу у 2022 році майже у 10 разів, у 2023 та 2024 рр. майже у 8 разів та у 7 разів відповідно.

7) значення коефіцієнту Бівера у ТОВ «РУДОМАЙН» протягом 2022-2024 рр. перевищує 0,15 протягом 2022-2024 рр. що не показує рівень банкрутства компанії в перспективі. Рекомендовані показники коефіцієнта Бівера згідно міжнародним стандартам знаходяться у межах 0,17-0,4. ТОВ «РУДОМАЙН» не має ризику втрати платоспроможності, тобто рівень його перспективної платоспроможності є високим у 2022р. і достатнім у 2023-2024рр.

Ще одним важливим фактором, що визначає перспективну платоспроможність підприємства є раціональне управління дебіторською і кредиторською заборгованістю підприємства. Підприємство повинно суворо слідкувати за строками погашення дебіторської заборгованості, не допускати її прострочення застосовуючи до порушників фінансові санкції; визначити для себе найоптимальнішу політику кредитування покупців та залучення товарних

кредитів. Позитивним фактором є скорочення періоду обороту дебіторської заборгованості. Підприємство повинне прагнути до найоптимальнішого співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості, для чого потрібно дотримуватись такого періоду погашення кредиторської заборгованості, щоб максимально скористатись нею і вчасно її сплатити.

Доцільно дослідити зміни, що відбулися в складі дебіторської заборгованості ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр. (таблиця 2.12, додатки Б, В, Д, Ж).

Таблиця 2.12

**Аналіз динаміки та структури дебіторської заборгованості ТОВ
«РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., тис. грн.**

Показник	Станом на 01.01.2023 р.		Станом на 01.01.2024 р.		Відхилення		Станом на 01.01.2025 р.		Відхилення	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн	у питомій вазі, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн	у питомій вазі, %
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги:	578544	58,02	632927	61,78	54383	3,76	762400	69,68	129473	7,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	72750	7,30	17984	1,76	-54766	-5,54	9081	0,83	-8903	-0,93
з бюджетом	46350	4,65	41436	4,04	-4914	-0,61	35918	3,28	-5518	-0,76
у т.ч. з податку на прибуток	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
з нарахованих доходів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
із внутрішніх розрахунків	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	299426	30,03	332097	32,42	32671	2,39	286743	26,21	-45354	-6,21
Разом дебіторської заборгованості	997070	100,00	1024444	100,00	27374	-	1094142	100,00	69698	-
Разом активів	2456986	100,00	2510109	100,00	53123	-	2352226	100,00	-157883	-
<i>Питома вага дебіторської заборгованості в загальній сумі активів</i>	x	40,58	x	40,81	x	0,23	x	46,52	x	5,71

Джерело: складено автором за даними [45-47]

Як свідчать дані таблиці 2.12, структурна частка дебіторської заборгованості ТОВ «РУДОМАЙН» в загальній сумі активів підприємства протягом 2022-2024 років є значущою (на рівні 40-47%). Левова частка такої заборгованості припадає на заборгованість покупців за придбану у ТОВ «РУДОМАЙН» продукцію. Станом на 01.01.2023 р. питома вага такої заборгованості становить 58,02% від загальної суми дебіторської заборгованості і за 2023 рік вона збільшилася на 54383 тис. грн. досягнувши величини 632927 тис. грн. (61,78% від загальної суми дебіторської заборгованості). Станом на 01.01.2025 р. питома вага такої заборгованості становить 69,68% від загальної суми дебіторської заборгованості. Ми можемо стверджувати про помірно ризикову політику підприємства щодо кредитування своїх покупців, адже надмірне кредитування може призвести до нестачі грошових коштів для здійснення поточної діяльності.

Графічно зміни в динаміці обсягів дебіторської заборгованості наведені на рис. 2.5.

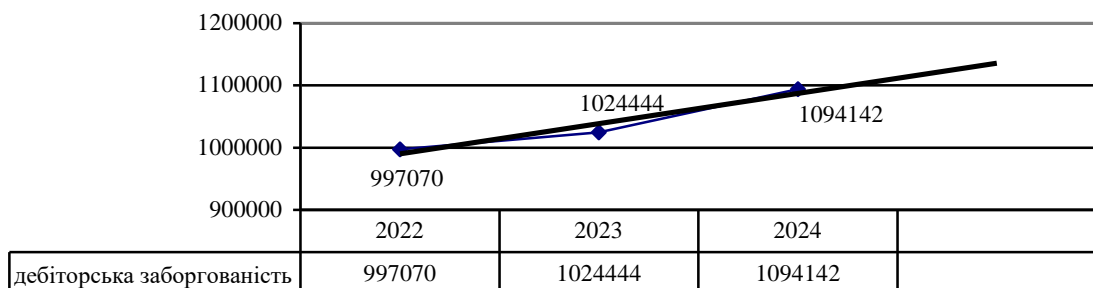

Рис. 2.5. Динаміка рівня дебіторської заборгованості ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., тис грн.

Джерело: складено автором за даними [45-47]

Доцільно дослідити зміни, що відбулися в складі кредиторської заборгованості ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024рр. (таблиця 2.13, додатки Б, В, Л, Р).

Як свідчать дані таблиці 2.13, структурна частка кредиторської заборгованості ТОВ «РУДОМАЙН» в загальній сумі пасивів підприємства

протягом 2022-2024 років поступово збільшувалася – з 1,44% станом на 01.01.2023р. до 10,23% станом на 01.01.2025 р.

Таблиця 2.13

Аналіз динаміки та структури кредиторської заборгованості

ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., тис. грн.

Показник	Станом на 01.01.2012 р.		Станом на 01.01.2013 р.		Відхилення		Станом на 01.01.2014 р.		Відхилення	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	у питомій вазі, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	у питомій вазі, %
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	128	0,36	54912	30,03	54784	29,67	95460	39,67	40548	9,64
товари, роботи, послуги	18379	51,96	80032	43,76	61653	-8,20	105179	43,70	25147	-0,06
розрахунками з бюджетом	5184	14,66	27001	14,76	21817	0,1	19890	8,26	-7111	-6,50
розрахунками зі страхування	2670	7,55	3413	1,87	743	-5,68	2640	1,10	-773	-0,77
розрахунками з оплати праці	8512	24,06	11702	6,40	3190	-17,66	8667	3,60	-3035	-2,80
за одержаними авансами	500	1,41	5813	3,18	5313	1,77	8830	3,67	3017	0,49
Разом кредиторської заборгованості	35373	100,00	182873	100,00	147500	-	240666	100,00	57793	-
<i>Разом пасивів</i>	2456986	100,00	2510109	100,00	53123	-	2352226	100,00	-157883	-
<i>Питома вага кредиторської заборгованості в загальній сумі пасивів</i>	x	1,44	x	7,29	x	5,85	x	10,23	x	2,94

Джерело: складено автором за даними [45-47]

Традиційно високою є питома вага кредиторської заборгованості за товари та послуги (на рівні 40-50% протягом досліджуваного періоду), проте, на кінець 2024 року суттєво зростає дебіторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (з 0,36% на кінець 2022р. до 39,67% на кінець 2024р.). Як позитивний фактор – зменшується кредиторська заборгованість по розрахунках з бюджетом. Інші складові кредиторської заборгованості суттєво не впливають на стан платоспроможності підприємства.

Графічно зміни в динаміці обсягів кредиторської заборгованості наведені на рис. 2.6.

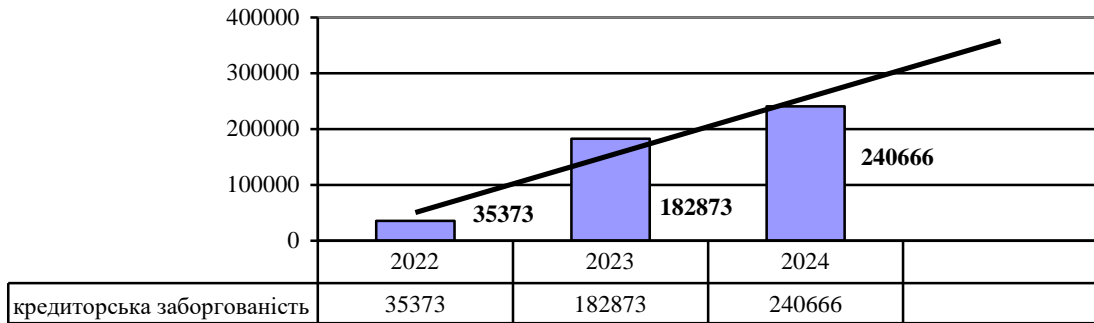

Рис. 2.6. Динаміка рівня кредиторської заборгованості ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., тис грн.

Джерело: складено автором за даними [45-47]

Аналіз ділової активності дозволяє проаналізувати ефективність основної діяльності підприємства, що характеризується швидкістю обертання фінансових ресурсів підприємства. Показники ділової активності ТОВ «РУДОМАЙН», діяльність якого досліджується в даній роботі, наведені у таблиці 2.14.

Таблиця 2.14

Показники ділової активності ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр.

Показник	Формула для розрахунку	Станом на 01.01.2023р.	Станом на 01.01.2024р.	Відхилення	Станом на 01.01.2025р.	Відхилення
Коефіцієнт обертання загальної суми дебіторської заборгованості	Чистий дохід / Середньорічна дебіторська заборгованість	3,44	2,27	-1,17	2,56	0,29
Строк погашення дебіторської заборгованості, дні	365 / Коефіцієнт обертання дебіторської заборгованості	106,10	160,80	54,70	142,58	-18,22
Коефіцієнт обертання загальної суми кредиторської заборгованості	Чистий дохід / Середньорічна кредиторська заборгованість	34,87	21,01	-13,86	12,79	-8,22
Строк погашення кредиторської заборгованості, дні	365 / Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості	10,47	17,37	6,9	28,54	11,17

Джерело: складено автором за даними [45-47]

За даними таблиці 2.14, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості протягом періоду, що аналізується, зменшився з 3,44 у 2022 р. до 2,56 у 2024 р. Цей показник визначає ефективність кредитного контролю з боку підприємства. Коефіцієнт оборотності загальної суми дебіторської заборгованості зменшується, відповідно збільшується строк погашення дебіторської заборгованості, що є негативним для підприємства. Строк погашення дебіторської заборгованості протягом періоду, що аналізується, збільшився більш як на 40 днів. Оборотність дебіторської заборгованості впливає на платоспроможність підприємства. Чим нижчий даний показник, тим повільніше дебіторська заборгованість перетворюється в готівкові кошти. Це означає збільшення обсягів продажу у кредит, зменшення виручки від реалізації продукції.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості у 2022-2024 роках має тенденцію до постійного збільшення. З одного боку, це є негативним моментом, адже збільшує залежність підприємства від зовнішніх джерел кредитування. Якщо у 2022р. підприємству було необхідно у середньому 11 днів для розрахунку з кредиторами, то у 2024 році майже місяць. Це свідчить про погіршення стану платоспроможності підприємства. З іншого боку, ТОВ «РУДОМАЙН» кредитує своїх контрагентів на значно довші терміни, тож приведення термінів обігу дебіторської і кредиторської заборгованості до найближчого рівня розглядається як позитивний момент. В ідеалі, термін обортаємості дебіторської заборгованості повинен бути менше ніж кредиторської.

Наступним кроком є необхідність дослідження періоду відновлення платоспроможності підприємства чи втрати її. Застосування його дасть змогу здійснити прогноз зміни платоспроможності підприємства.

Для прогнозу зміни платоспроможності підприємства вітчизняні фахівці пропонують обчислювати коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності (Кввп.), який розраховується за такою формулою (2.3):

$$K_{ввп} = \frac{K_{нл}^1 + \left(\frac{Y}{T}\right) \times (K_{нл}^1 - K_{нл}^0)}{2}, \quad (2.3)$$

де $K_{нл}^1$ - коефіцієнт поточної ліквідності на кінець періоду;

$K_{нл}^0$ - коефіцієнт поточної ліквідності на початок періоду;

Y - період відновлення (втрати) платоспроможності (для періоду відновлення платоспроможності беруть 6 місяців, для періоду втрати платоспроможності - 3 місяці);

T - тривалість аналізованого періоду (в місяцях) [48].

Коефіцієнт відновлення платоспроможності, який має значення більше 1 засвідчує про наявність тенденції відновлення платоспроможності підприємства протягом шести місяців. Значення коефіцієнта менше 1 показує відсутність такої тенденції в звітному періоді.

Розрахуємо зазначений показник за період, що аналізується, безпосередньо для ТОВ «РУДОМАЙН» (таблиця 2.15).

Таблиця 2.15

**Значення коефіцієнтів відновлення (втрати) платоспроможності для
ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024 рр., відносні показники**

Назва коефіцієнта	Рік		
	2022	2023	2024
<i>Коефіцієнт відновлення платоспроможності</i>	3,26	2,11	2,57
<i>Коефіцієнт втрати платоспроможності</i>	3,52	2,39	2,58

Джерело: складено автором за даними [45-47]

Як свідчать дані таблиці 3.8, ТОВ «РУДОМАЙН» протягом 2022-2024 рр. має значний потенціал для відновлення платоспроможності, в разі, якщо вона буде погіршуватися. В той же час, розраховані за той самий аналітичний період показники коефіцієнту втрати платоспроможності свідчать про низьку ймовірність настання ситуації погіршення платоспроможності.

Хоча оцінювання ймовірності ризику неплатоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН» свідчить про низьку ймовірність настання кризового стану на

підприємстві і достатній потенціал для відновлювання платоспроможності, необхідно звернути подальшу увагу на ліквідацію виявлених проблем у підприємства і намітити подальші управлінські дії для виправлення ситуації.

Таким чином, на основі проаналізованих показників ділової активності можна зробити висновок, що ділова активність ТОВ «РУДОМАЙН» протягом 2022-2024 років була на низькому рівні і підприємству потрібно приділити більше уваги управлінню дебіторською заборгованістю, оскільки умови кредитування дебіторів на підприємстві є кращими, ніж кредитори надають їх для ТОВ «РУДОМАЙН».

Таким чином, проведений аналіз вказує на те, що в цілому в довгостроковій перспективі ТОВ «РУДОМАЙН» є платоспроможним, хоча слід звернути увагу на управління дебіторською заборгованістю.

Висновки до розділу 2

В цілому, аналізуючи стан платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН», можна зробити наступні висновки:

1. ТОВ «РУДОМАЙН» має значний потенціал для розвитку, отримує стабільні надходження від здійснення статутної діяльності, скорочує кредиторську заборгованість, піклується про рівень заробітної плати власного персоналу, що підвищує виробництво праці.

Досліджуване підприємство має мобільну структуру активу балансу. Активи ТОВ «РУДОМАЙН» протягом 2022-2023 рр. зростали (на 53123 тис. грн.), що є позитивним моментом і свідчило про нарощування обсягів майна підприємства, проте за 2024 рік відбулось їх суттєве скорочення (на 157883 тис. грн.). Причиною такого суттєвого скорочення стало зменшення вартості основних засобів внаслідок саме високого ступеню їх зносу, оскільки протягом 2024 р. Компанія провела тестування основних засобів на предмет зменшення їх корисності і ознак такого зменшення не встановила.

2. Найбільшу питому вагу в активах ТОВ «РУДОМАЙН» за 2022-2024р складають оборотні активи. Їх питома вага перевищує 60%, що є свідченням агресивної політики у формуванні оборотного капіталу підприємства. Серед необоротних активів ТОВ «РУДОМАЙН» найбільшу питому вагу займають основні засоби. Їх питома вага в загальній сумі необоротних активів підприємства станом на 01.01.2025 р. знаходиться на рівні 19,22% від загального обсягу усіх активів Компанії. Як негативне слід зазначити зростання зносу основних засобів.

3. Основними джерелами фінансування діяльності ТОВ «РУДОМАЙН» є власний капітал, в тому числі нерозподілений прибуток, поточні та довгострокові зобов'язання не перевищують рівень 22%. Привертає увагу високий рівень фінансової автономії досліджуваного підприємства, проте викликає занепокоєння наявна тенденція до його зменшення. Хоча, питома вага власного та прирівняного до нього капіталу в середньому за досліджуваний період становила 87-78% протягом 2022-2024 рр., що є достатнім для забезпечення необхідного рівня фінансової стійкості та фінансової незалежності підприємства. Такі показники власних коштів свідчать про достатню платоспроможність ТОВ «РУДОМАЙН».

4. ТОВ «РУДОМАЙН» має власні оборотні кошти на достатньо високому рівні, що є свідченням виваженої політики інвестування в оборотні активи. До того ж, коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами знаходиться на рівні 0,81%, що свідчить про стійку поточну платоспроможність підприємства.

5. Важливим фактором формування короткострокової платоспроможності підприємства є ліквідність балансу. Баланс ТОВ «РУДОМАЙН» на жаль не є ліквідним. Протягом всього трирічного періоду, що аналізується, на підприємстві спостерігається дефіцит високоліквідних активів для покриття найбільш термінових зобов'язань, що свідчить про наявність проблем з терміною платоспроможністю. Дефіцит високоліквідних активів станом на кінець 2024р. становить 70677 тис. грн. Також, на період, що

дорівнює середній тривалості одного обороту оборотних коштів ТОВ «РУДОМАЙН» не буде платоспроможним. Зауважимо, що в динаміці величина даного дефіциту платіжних засобів має тенденцію до зростання: з 31852 тис. грн. станом на кінець 2022 р. до 103828 станом на кінець 2024р.

6. ТОВ «РУДОМАЙН» вдається зберігати активне сальдо платіжного балансу як загального, так і за товарними операціями, що свідчить про його поточну платоспроможність. Проте, коефіцієнт грошової платоспроможності підприємства має стійку тенденцію до зменшення. Теоретичне значення цього коефіцієнта становить приблизно 0,2-0,35 із бажаною тенденцією до підвищення. Відповідність теоретичним значенням коефіцієнт грошової платоспроможності по ТОВ «РУДОМАЙН» досягнув лише на кінець 2022 р. У 2023 р. він становив 0,18, що на 0,14 нижче рівня 2022р., у 2024р становив лише 0,11, що на 0,07 нижче рівня 2023 р. Низький рівень кредиторської заборгованості порівняно з платіжними засобами для її погашення звісно покращує фінансову стійкість та платоспроможність підприємства. Проте, на підприємстві застосовується вкрай небезпечна в умовах інфляції фінансова політика збільшення обсягу кредитування своїх покупців.

7. Головним чинником миттєвої здатності підприємства погашати свої зобов'язання є нормальний рух його грошових коштів, що виражається в якості, збалансованості, рівномірності та ефективності грошових потоків. Операційна та фінансова діяльності підприємства протягом всього досліджуваного періоду (за винятком 2022 р. по операційній) генерує чисте надходження коштів, що без сумніву свідчить про високі можливості підприємства спільно з чистими надходженнями від операційної діяльності забезпечувати короткострокову платоспроможність.

8. Про те, що короткострокова ліквідність ТОВ «РУДОМАЙН» знаходиться на достатньому рівні, свідчать значення коефіцієнтів розрахункової та потенційної платоспроможності. Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості свідчить про значне перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською протягом 2022-2024 рр., що

знову підтверджує високий рівень короткострокової платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН».

9. Щодо оцінювання перспективної платоспроможності, то ТОВ «РУДОМАЙН» все ж має проблеми з її забезпеченням. Так, підприємство нарощує обсяги зобов'язань, що підвищує його залежність від зовнішніх кредиторів, ефективність використання власних коштів та майна має від'ємне значення. Як позитивне, відзначаємо значення коефіцієнту Бівера у ТОВ «РУДОМАЙН» протягом 2022-2024 рр. як такі, що перевищують 0,17 у 2022-2024 рр., що показує низький рівень банкрутства компанії. ТОВ «РУДОМАЙН» не має ризику втрати платоспроможності, тобто рівень його перспективної платоспроможності є високим у 2022р і достатнім у 2023-2024рр.. Також, є чіткі сигнали про можливість ТОВ «РУДОМАЙН» забезпечити перспективну платоспроможність. Так, хоча коефіцієнт автономії протягом досліджуваного періоду постійно зменшується, його значення знаходяться на дуже високому рівні. На кінець 2024 р. він знаходився на рівні 0,77 при нормативному значенні 0,4-0,6, що говорить про достатньо високу здатність власників повністю фінансувати своє підприємство. Співвідношення оборотних та необоротних активів стабільно перевищує співвідношення зобов'язань та власного капіталу у 2022 році майже у 10 разів, у 2023 та 2024 рр. майже у 8 разів та у 7 разів відповідно. Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування) говорить про здатність компанії відповідати за своїми зобов'язаннями в середньо- і довгостроковій перспективі. Значення показника вказує на те, скільки гривень власного капіталу припадає на кожну гривню зобов'язань компанії. Високе значення говорить про низький рівень фінансових ризиків. Значення цього показника протягом 2022-2023 рр. не було меншим за 3,45, що майже у 3 рази перевищує верхню межу нормативного інтервалу, хоча і спостерігається його поступове зниження. Отже, розглянувши проаналізувавши платоспроможність ТОВ «РУДОМАЙН», виникає необхідність навести пропозиції щодо оптимізації його платоспроможності.

РОЗДІЛ 3

ЗАХОДИ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «РУДОМАЙН»

3.1 Удосконалення методики аналізу платоспроможності підприємства як основи для прийняття управлінських рішень

Однією з базових характеристик фінансового стану суб'єкта господарювання є його платоспроможність, яка вказує на здатність підприємства ефективно функціонувати та розвиватися в довгостроковій перспективі. З позиції стратегічного менеджменту платоспроможність виступає індикатором стійкості бізнес-моделі підприємства у динамічному ринковому середовищі.

У ринкових умовах функціонування підприємств питання аналізу їх платоспроможності набуває особливої актуальності, оскільки жоден суб'єкт господарювання не застрахований від фінансової неспроможності та банкрутства. Це зумовлює необхідність системної оцінки фінансової спроможності підприємства, спрямованої на запобігання критичним проявам неплатоспроможності.

Перш ніж проводити аналіз платоспроможності, доцільно встановити:

- ступінь контрольованості активів підприємства;
- наявність умовних зобов'язань;
- реальний доступ до активів, необхідних для виконання поточних зобов'язань;
- наявність юридичних або економічних обмежень щодо використання активів;
- ризик втрати вартості активів у результаті морального чи фізичного зносу.

Платоспроможність підприємства традиційно оцінюється за допомогою системи фінансових коефіцієнтів, однак науковці використовують різні підходи

до їх розрахунку та інтерпретації. Це створює певні труднощі при спробі порівняти фінансові позиції різних підприємств ро відношенню до своїх конкурентів в межах галузі.

Водночас сформульовано основні вимоги до системи оцінювання платоспроможності:

- коефіцієнти мають бути максимально інформативними та відображати цілісну фінансову картину підприємства;
- індикатори повинні мати уніфіковану інтерпретацію (наприклад, зростання – позитивна тенденція);
- мають бути чітко визначені граничні або орієнтовні значення кожного показника;
- джерелом розрахунку слугує лише офіційна бухгалтерська звітність;
- система показників повинна дозволяти як горизонтальне, так і вертикальне порівняння у часі та між підприємствами.

Серед базових показників оцінювання платоспроможності виділяють:

- коефіцієнт абсолютної ліквідності (миттєва платоспроможність);
- коефіцієнт швидкої ліквідності (оперативна платоспроможність);
- коефіцієнт поточної ліквідності (загальне покриття зобов'язань).

Ці індикатори мають розглядатися у взаємозв'язку, оскільки:

- вони дозволяють оцінити здатність підприємства покривати поточні зобов'язання за рахунок наявних оборотних активів;
- свідчать про рівень фінансової безпеки та створюють підґрунтя для стратегічного планування грошових потоків.

Разом з тим, показники ліквідності не позбавлені недоліків:

- Статичність – вони розраховуються за даними балансу на конкретну дату, що не дає повної картини динаміки змін. Звідси необхідність аналізу їх динаміки за декілька періодів;
- Формальність – можливе завищення платоспроможності за рахунок включення до активів сумнівної дебіторської заборгованості або неліквідних запасів;

- Невідповідність стандартам – відсутність адаптованих до українських реалій нормативних значень знижує точність оцінки (рівень коефіцієнтів країн з ринковою економікою не відповідає вітчизняній практиці);
- Можливість маніпуляцій – наприклад, за рахунок обліку простроченої дебіторської заборгованості як активу, що в повному обсязі може бути задіяний для погашення поточних зобов'язань.

Попри ці обмеження, зазначені показники залишаються важливим інструментом аналізу. Однак, для підвищення об'єктивності результатів, доцільно попередньо провести ревізію активів з точки зору їх реальної вартості та ліквідності.

Альтернативним, більш гнучким індикатором платоспроможності вважається коефіцієнт операційної ліквідності (*КОЛ*), який враховує рух грошових коштів у процесі поточної діяльності підприємства та дозволяє оперативно оцінити його платоспроможність у реальному часі. Цей показник розглядається як динамічне доповнення до традиційних коефіцієнтів ліквідності й може використовуватися як у рамках антикризового фінансового аналізу, так і для розробки стратегій фінансової стабільності:

$$КОЛ = \frac{\sum A_i \times K_i}{\sum P_i \times C_i} \quad (3.1)$$

Де A_i - сума i -го виду групи активів;

P_i - сума i -го виду групи пасивів;

C_i - коефіцієнт дозрівання i -ї групи пасивів;

K_i - коефіцієнт швидкості конвертованості i -ї групи активів.

Розрахунок даного показника доцільно провести за останній повний рік діяльності (2024 р.) в декілька кроків, що дасть реальну картину платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН».

Почнемо з розрахунку коефіцієнтів дозрівання пасивів i -ї групи (C_i), які визначаються відношенням $1/\Delta t_i$, де Δt_i – період, який залишився до сплати i -ї групи (тривалість обороту). Розрахунок проведемо за допомогою таблиці 3.1 (додатки Б, В, Д, Ж).

Таблиця 3.1

**Розрахунок коефіцієнтів дозрівання пасивів і-ї групи ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2024 рік**

Пасиви і-ї групи	Період сплати, днів(Δt_i)	Коефіцієнт дозрівання пасивів і-ї групи ($1/\Delta t_i$), відносні показники
Найбільш термінові пасиви (Π_1)	12,5	0,080
Короткострокові пасиви (Π_2)	28,5	0,035
Довгострокові пасиви (Π_3)	26,6	0,037
Постійні пасиви (Π_4)	276,5	0,004

Джерело: розраховано автором

Як видно з таблиці 3.1, найменше значення коефіцієнта дозрівання пасивів мають довгострокові зобов'язання, період сплати яких є найбільшим. Найбільше значення даний коефіцієнт набуває для найбільш термінових зобов'язань.

Розрахунок величини груп пасивів з урахуванням коефіцієнтів дозрівання представлено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

**Розрахунок величини груп пасивів ТОВ «РУДОМАЙН» за 2024 рік з
урахуванням коефіцієнтів дозрівання**

Групи активів	Сума, тис. грн.	Коефіцієнт дозрівання пасивів і-ї групи ($1/\Delta t_i$), відносні показники	Отримане значення, тис. грн.
Найбільш термінові пасиви (Π_1)	105179	0,080	8414,32
Короткострокові пасиви (Π_2)	199310	0,035	6975,85
Довгострокові пасиви (Π_3)	228053	0,037	8437,96
Постійні пасиви (Π_4)	1819684	0,004	7278,74
$\sum \Pi_i \times C_i$	x	x	31106,87

Джерело: розраховано автором

Розрахунок коефіцієнтів швидкості конвертованості активів і-ї групи проведемо за аналогією розрахунку коефіцієнтів дозрівання пасивів і-ї групи,

що представлено у таблиці 3.3 (додатки Б, В, Д, Ж).

Таблиця 3.3

Розрахунок коефіцієнтів середньої швидкості конвертованості активів і-ї групи ТОВ «РУДОМАЙН» за 2024 рік

Пасиви і-ї групи	Період конвертації, дні (Δt_i)	Коефіцієнт швидкості конвертованості активів і-ї групи ($1/\Delta t_i$), відносні показники
Абсолютно ліквідні активи (A_1)	6,00	0,167
Активи, що швидко реалізуються (A_2)	195,19	0,005
Активи, що повільно реалізуються (A_3)	15,03	0,067
Активи, що важко реалізуються (A_4)	112,31	0,009

Джерело: розраховано автором

Як видно з таблиці 3.3, найменше значення коефіцієнта швидкості конвертованості активів мають активи, що швидко реалізуються, період конвертації яких є найбільшим. Найбільше значення даний коефіцієнт набуває для абсолютно ліквідних активів.

Розрахунок середньої швидкості конвертованості активів в грошові кошти проведемо за допомогою таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Розрахунок величини груп активів ТОВ «РУДОМАЙН» за 2024 рік з урахуванням коефіцієнтів швидкості конвертованості активів

Групи активів	Сума, тис. грн.	Коефіцієнт швидкості конвертованості активів і-ї групи ($1/\Delta t_i$), відносні показники	Отримане значення, тис. грн.
Високоліквідні активи (A_1)	34502	0,167	5761,83
Активи, що швидко реалізуються (A_2)	1427188	0,005	7135,94
Активи, що повільно реалізуються (A_3)	124225	0,067	8323,08
Активи, що важко реалізуються (A_4)	776311	0,009	6986,80
$\sum A_i \times K_i$	x	x	28207,65

Джерело: розраховано автором

На останньому кроці доцільно перейти до розрахунку коефіцієнта операційної ліквідності за формулою 3.1.

Отже, отримане значення коефіцієнта операційної ліквідності за 2024 рік буде становити 0,91:

$$\frac{28207,65}{31106,87} = 0,91$$

Таким чином, з наведених розрахунків, ми можемо стверджувати, що ТОВ «РУДОМАЙН» має проблеми із платоспроможністю, адже період конвертації активів у грошові кошти більший за період дозрівання пасивів. Тобто, перед базовим підприємством постає проблема низької ліквідності активів, їх нестачі для повного покриття зобов'язань.

Таким чином, коефіцієнт операційної ліквідності більш реалістично відображає платоспроможність підприємства з врахуванням рівня конвертованості активів та термінів настання погашення пасивів, тому його доцільно використовувати для оцінювання рівня платоспроможності. Перед ТОВ «РУДОМАЙН» постає проблема пошуку ефективних шляхів оптимізації платоспроможності.

3.2 Напрямки оптимізації платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН»

Забезпечення платоспроможності підприємства – це складний комплексний процес, що охоплює майже всі складові сучасного фінансового управління. Тому для підвищення власної платоспроможності, підприємству необхідно, враховуючи специфіку галузі та конкретні умови діяльності, розробити та здійснити певний комплекс заходів.

З-поміж багатьох різних заходів, які сприяють підвищенню платоспроможності й підтримуванию ефективної господарської діяльності виділяють заходи, які зображені на рисунку 3.1.

Забезпечення постійної платоспроможності підприємства насамперед досягається завдяки ефективному управлінню залишками грошових коштів і їх еквівалентів. Важливими умовами є формування достатнього обсягу резервних (страхових) грошових ресурсів, досягнення стабільності та рівномірності грошових надходжень, а також узгодженість у часі вхідних і вихідних грошових потоків. Крім того, значну роль відіграє вибір оптимальних форм і засобів платежу при здійсненні розрахунків із контрагентами за господарськими операціями.

Рис. 3.1. Заходи по підвищенню рівня платоспроможності підприємства

Джерело: складено автором

Стабільне функціонування підприємства потребує не лише своєчасного надходження та витрачання коштів, але й формування достатнього резерву грошових активів для підтримки постійної платоспроможності. Для досягнення належного рівня ліквідності грошових потоків, підприємство має чітко визначити оптимальний обсяг грошових коштів, необхідних для оперативного

виконання зобов'язань, а також забезпечити ефективну структуру активів, що дозволить зменшити ризики дефіциту коштів.

Оптимізація чистого грошового потоку передбачає організацію грошового обігу таким чином, щоб досягати максимального прибутку за рахунок ефективного функціонування операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Серед важливих інструментів — формування гнучкої амортизаційної політики, реалізація непрофільних або неефективних активів, а також тимчасове розміщення вільних коштів у прибуткові активи. Проте навіть за позитивного чистого грошового потоку підприємство може стикатися з нестачею ресурсів, якщо обсяг цього потоку не покриває планові витрати за всіма напрямками діяльності.

Крім стратегічних підходів до підвищення фінансової стійкості, підприємству варто постійно шукати внутрішні резерви, що дозволять підвищити рентабельність та уникнути збитковості. Це можливо за рахунок більш ефективного використання виробничих потужностей, зниження собівартості продукції, удосконалення якості товарів, підвищення їх конкурентоспроможності та мінімізації непродуктивних витрат. Особливу роль у цьому процесі відіграє політика ресурсозбереження, що включає впровадження економічних нормативів, використання вторинної сировини, облік і контроль за використанням ресурсів, а також мотивацію персоналу до ощадливого ставлення до матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Крім того, значну роль у виявленні резервів зміцнення платоспроможності може відіграти маркетинговий аналіз. Дослідження попиту, кон'юнктури ринку та споживчих уподобань сприяє формуванню ефективної товарної політики, оптимізації асортименту й удосконаленню структури виробництва й реалізації, що в комплексі позитивно впливає на фінансову стабільність підприємства.

Оцінка короткострокової і перспективної платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН» на основі аналізу динаміки основних економіко-фінансових показників підтвердила наявність значних проблем із забезпеченням

своєчасності здійснення розрахункових операцій.

На основі проведеного аналізу було визначено пріоритетні напрями підтримки платоспроможності ТОВ «РУДОМАЙН» в умовах економічної нестабільності. Запропоновані заходи спрямовані на підвищення фінансової спроможності підприємства та зниження ризиків неплатоспроможності.

По-перше, рекомендовано активніше застосовувати авансову форму розрахунків під час укладання договорів із покупцями продукції. Такий підхід дозволить мінімізувати дебіторську заборгованість і зменшити ризики невиконання контрагентами своїх зобов'язань. Для ТОВ «РУДОМАЙН» цей спосіб є доцільним в умовах політичної та економічної нестабільності, а також при роботі з контрагентами з недостатнім рівнем платоспроможності. Авансові платежі забезпечують надходження коштів до моменту передачі товару або документів, що мінімізує фінансові ризики підприємства.

По-друге, необхідним є удосконалення системи управління дебіторською заборгованістю. Це передбачає поетапне впровадження таких заходів: визначення структури дебіторської заборгованості (строкової, простроченої, реструктуризованої), аналіз її динаміки, розробка інструментів впливу на боржників, впровадження заходів реструктуризації, постійний моніторинг укладених угод з метою запобігання подальшому накопиченню заборгованості.

По-третє, доцільним є використання факторингу як альтернативного інструменту фінансування та зменшення ризиків при роботі з дебіторами. Факторинг дозволяє підприємству оперативно отримати кошти за відвантажену продукцію шляхом передачі права вимоги до боржників банку або факторинговій компанії. Для ТОВ «РУДОМАЙН» це може стати ефективним засобом реструктуризації товарної дебіторської заборгованості, особливо в умовах нерозвиненості вексельного обігу в Україні. Разом з тим, факторинг має й недоліки – високу вартість послуг, яка складається з плати за користування кредитом, комісій за обслуговування і надбавок за ризик при безрегресній формі факторингу [49].

Незважаючи на високу вартість факторингових послуг, цей інструмент варто розглядати як можливість в умовах дефіциту оборотного капіталу. Але водночас слід і далі використовувати традиційні методи впливу на боржників – переговори, зміни умов розрахунків, застосування штрафів або звернення до суду.

Ще одним дієвим механізмом скорочення дебіторської заборгованості є надання покупцям знижок за дострокову оплату. У країнах із розвинутою ринковою економікою така практика широко використовується. У періоди інфляції це дозволяє підприємству уникати знецінення грошових надходжень. Тому знижка за умови швидкої оплати (наприклад, протягом 10 днів) може бути вигіднішою, ніж очікування повної суми з урахуванням інфляційних втрат.

Упровадження вищезазначених заходів у господарську практику ТОВ «РУДОМАЙН» дозволить посилити платоспроможність підприємства, покращити грошові потоки та підвищити загальну фінансову стійкість у сучасних кризових умовах.

У ТОВ «РУДОМАЙН» зростання дебіторської заборгованості відбувається з причин використання неефективних методів розрахунків. Розглядаючи питання скорочення дебіторської заборгованості, слід ознайомитися з одним із методів розрахунку з покупцями, що широко використовується в країнах з розвинутими ринковими відносинами. Це метод надання знижок при достроковій оплаті. Відомо, що в умовах інфляції будь-яка відстрочка платежу призводить до того, що підприємство реально одержує лише частину вартості реалізованої продукції. Тому підприємству інколи вигідніше зробити знижку на товар за умови оплати рахунка (наприклад, у десятиденний строк), ніж втратити певну суму в результаті інфляції.

В економічно розвинутих країнах набула поширення така схема реалізації товару у кредит: «2/10, повна 30» (рис. 3.2).

Схема знижки за дострокову оплату містить такі ключові компоненти:

- Розмір наданої знижки, тобто визначене у відсотках скорочення суми до сплати;
- Період дії знижки — строк, протягом якого покупець має змогу скористатися знижкою за умови своєчасної оплати;
- Граничний термін повної оплати вартості товару без знижки, якщо покупець не скористався можливістю здійснити дострокову оплату.

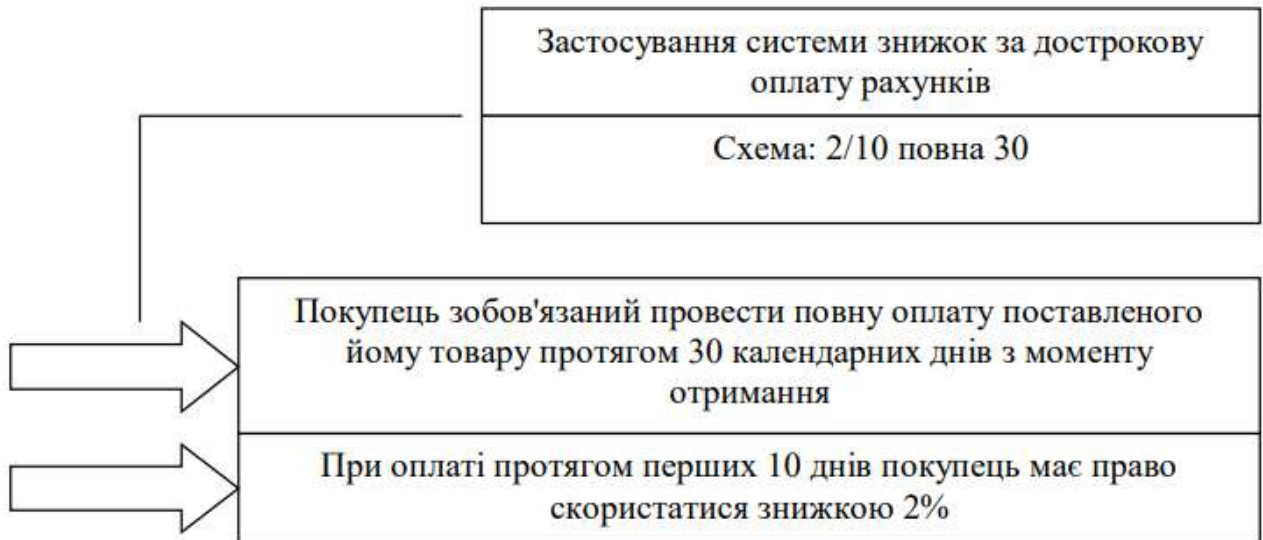

Рис. 3.2. Пропонована схема застосування знижок у разі дострокової оплати за продукцію

Джерело: складено автором

Розмір знижки за дострокову оплату зазвичай визначається під впливом двох основних чинників:

1. рівнем знижок, що є типовими на конкретному ринку;
2. діючими банківськими процентними ставками за кредитами на поповнення оборотного капіталу.

Логічним є зв'язок між величиною знижки та вартістю кредитних ресурсів: якщо постачальник не може прискорити надходження грошових коштів від покупців, йому доводиться покривати дефіцит оборотних коштів за допомогою позикових ресурсів.

Система знижок за дострокову оплату (наприклад, схема «2/10, повна 30») передбачає, що покупець зобов'язаний повністю оплатити отриманий

товар протягом 30 календарних днів. Водночас, якщо оплата здійснена протягом перших 10 днів, надається знижка у розмірі 2%.

Використання такої практики дає змогу постачальнику пришвидшити грошові надходження, зменшити потребу в зовнішньому фінансуванні та зекономити на сплаті процентів за кредити. Навіть якщо знижка перевищує вартість залучення кредиту, позитивний вплив дострокових оплат на фінансову стійкість підприємства повністю виправдовує її застосування. Це дозволяє компанії отримати додаткові фінансові переваги та покращити ліквідність (рис.3.3).

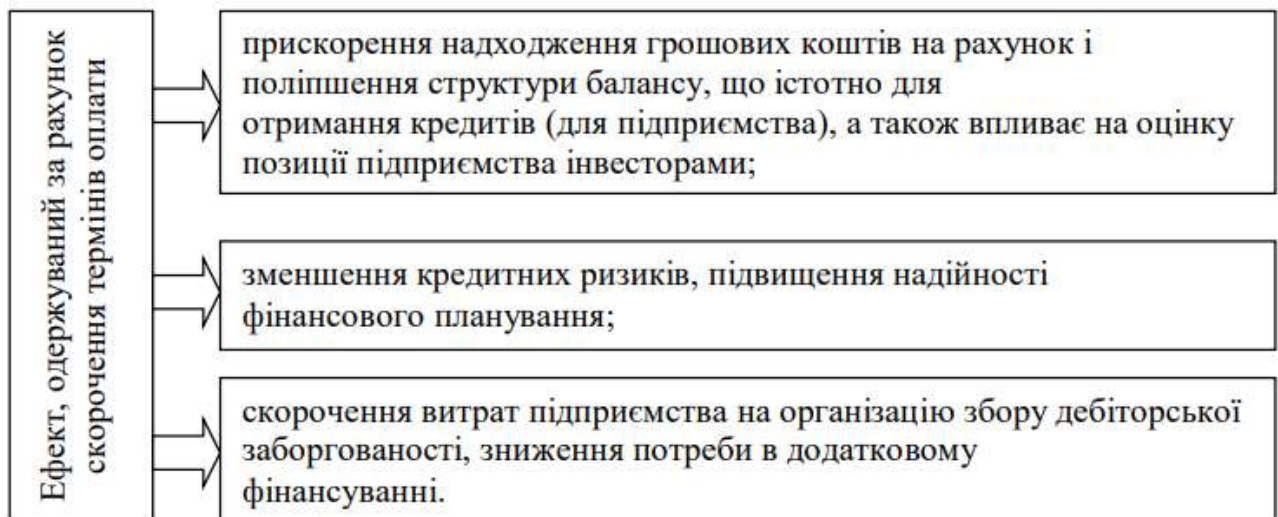

Рис. 3.3. Ефект, одержуваний ТОВ «РУДОМАЙН» за рахунок скорочення термінів оплати

Джерело: складено автором

Припустимо, що дослідження відділу маркетингу Компанії по опитуванню покупців про їх бажання скористатися знижкою за дострокову оплату за рахунком виявило зацікавленість 50% контрагентів. Отже, обсяг виручки, який може бути отриманий ТОВ «РУДОМАЙН» при наданні знижки складе 50% (суму виручки візьмемо на рівні 2024 року – 2707986 тис. грн., тобто 50% складе 1353993 тис. грн.). Тоді втрати в розмірі знижки, або 2% складуть 27079,86 тис. грн. ($1353993 \times 2\%$). Таким чином, витрати підприємства на надання знижок покупцям за дострокову оплату за рахунком

складуть 27079,86 тис. грн.

Вигоди від скорочення часу обороту ДЗ (вивільнення ДЗ) у вигляді приросту грошових коштів (ГК) розраховуємо за формулою:

$$\text{Вивільнені грошові кошти} = \text{Виручка під знижкою} \times (\Delta T / 360) \quad (3.2)$$

де ΔT – кількість днів, на яку прискориться дебіторська заборгованість, $(\Delta T / 360)$ – це частка року, на яку прискорився обіг грошових коштів.

Розрахуємо вивільнені кошти для ТОВ «РУДОМАЙН»:

$$((142,58-10)/360) \times (1353993) = 498645,53 \text{ (тис. грн.)}$$

Для оцінки економічного ефекту слід порівняти:

- втрати від знижки ($2\% \times$ виручка під знижкою);
- вигоди від вивільнення коштів (якщо розмістити їх під % або уникнути кредиту).

Розрахуємо вивільнені кошти з урахуванням втрати від знижки:

$$498645,53 - 27079,86 = 471565,67 \text{ (тис. грн.)}$$

Індекс цін за 2024 рік склав 1,12 [50]. Тоді коефіцієнт падіння купівельної спроможності грошей становитиме 0,8929 ($1 \div 1,12$). Це означає, що підприємство реально отримає лише 89,29% вартості товару. Тож відповідно від виручки на умовах подальшої сплати підприємство реально отримає тільки 421060,99 тис. грн. ($471565,67 \times 0,8929$). Сума в розмірі 50504,68 тис. грн. ($471565,67 - 421060,99$) – це приховані збитки від інфляції. Нажаль, ми не можемо порахувати прогнозований додатковий прибуток, що отримає підприємство в разі реалізації програми заходів по прискоренню оборотності дебіторської заборгованості, оскільки ТОВ «РУДОМАЙН» другий рік поспіль показує збиткову діяльність. Проте, можна розглянути варіант розміщення вивільнених коштів на банківській депозит. Середня ставка по депозитах корпоративному сектору - резидентам України в банках України становить 7,3% [51]. Якщо, вивільнені кошти ТОВ «РУДОМАЙН» покладе на 3 місяці до банку, то додатково ефект від вивільнення коштів у вигляді нарахованих відсотків складе:

$$421060,99 \times (1 + 3/12 \times 0,073) = 7684,36 \text{ (тис. грн.)}$$

Тобто, загальна сума позитивного ефекту буде дорівнювати:

$$421060,99 + 7684,36 = 428745,35 \text{ (тис. грн.)}$$

Таким чином, успішна реалізація запропонованих напрямків підтримки платоспроможного стану ТОВ «РУДОМАЙН» призведе до ще більшого покращення короткострокової та довгострокової платоспроможності базового підприємства.

Висновки до розділу 3

Дослідження, проведені щодо пошуку напрямків і резервів покращення платоспроможного стану ТОВ «РУДОМАЙН», дозволяють зробити наступні висновки:

1. Більш точним індикатором оцінки короткострокової платоспроможності підприємства може виступати коефіцієнт операційної ліквідності, оскільки він враховує період конвертації активів у грошові кошти та період дозрівання пасивів. Саме цим показником необхідно доповнювати методики оцінювання платоспроможності підприємств.

2. Отримане значення коефіцієнта операційної ліквідності за 2024 рік буде становити 0,91, тобто, ми можемо стверджувати, що ТОВ «РУДОМАЙН» має проблеми із платоспроможністю, адже період конвертації активів у грошові кошти більший за період дозрівання пасивів. Тобто, перед базовим підприємством постає проблема низької ліквідності активів, їх нестачі для повного покриття зобов'язань.

3. На основі проведених досліджень обґрунтовано напрями підтримки платоспроможного стану ТОВ «РУДОМАЙН» у сучасних кризових умовах, які полягають: у переважному використанні авансових форм розрахунків при укладанні договорів із покупцями продукції, що дозволить зменшити розмір заборгованості; в удосконаленні управління дебіторською заборгованістю, що передбачає реалізацію наступних етапів управління: визначення розміру

заборгованості за основними видами (строкова, прострочена, реструктуризована, за контрактами, за боржниками тощо), аналіз заборгованості у динаміці, розробка заходів інкасації і реструктуризації заборгованості, реалізація запропонованих заходів і контроль за їх виконанням, моніторинг підписаних угод з метою недопущення зростання заборгованості; у застосуванні факторингових операцій як беззаставного кредитування для швидкого фінансування розвитку бізнесу при гострій нестачі коштів, для зменшення кредитних ризиків і гарантування стягнення заборгованості.

4. Крім радикальних напрямів підвищення рівня платоспроможності підприємства, потрібно проводити пошук внутрішніх резервів по збільшенню прибутковості діяльності і досягненню беззбиткової роботи за рахунок більш повного використання виробничої потужності підприємства, підвищення якості і конкурентоздатності товарів, зниження їх собівартості, раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, скорочення непродуктивних витрат і втрат. Основну увагу при цьому необхідно приділити питанням ресурсозберігання: впровадження прогресивних норм, нормативів і ресурсозберігаючих технологій, використання вторинної сировини, організації обліку і контролю за використанням ресурсів, вивчення і впровадження передового досвіду в здійсненні режиму економії, матеріального і морального стимулювання працівників за економію ресурсів і скорочення непродуктивних витрат і втрат.

5. Запропоновано при розгляді питання скорочення дебіторської заборгованості використовувати метод надання знижок при достроковій оплаті. Економічний ефект для ТОВ «РУДОМАЙН» складе 428745,35 тис. грн. – це прогнозований додатковий прибуток, що отримає підприємство в разі реалізації програми заходів по прискоренню оборотності дебіторської заборгованості.

ВИСНОВКИ

Питання забезпечення платоспроможності підприємства завжди залишалося актуальним і посідало вагоме місце серед напрямів економічних досліджень. Це зумовлено тим, що платоспроможність є ключовим елементом функціонування ринкової економіки та базовим принципом системи управління фінансами на підприємстві. У сучасних умовах кожне підприємство прагне підтримувати належний рівень ліквідності, фінансової стійкості та абсолютної здатності розраховуватися за своїми зобов'язаннями.

Проведене дослідження дало змогу конкретизувати та розширити трактування поняття платоспроможності. У роботі пропонується розглядати її як здатність підприємства у встановлені терміни та в повному обсязі виконувати свої короткострокові зобов'язання, а також обслуговувати довгострокові борги, що трансформуються у короткострокові зобов'язання в межах звітного періоду. При цьому джерелом покриття зобов'язань виступають як наявні, так і очікувані грошові надходження, без порушення безперервності операційної діяльності.

У роботі здійснено аналіз існуючих нормативних положень і наукових підходів щодо оцінки платоспроможності підприємств. На основі узагальнення запропоновано розширену систему показників, яка дає змогу здійснити глибоке оцінювання платоспроможності, простежити динаміку змін, встановити їх причини та своєчасно розробити заходи стабілізації.

Платоспроможність — це ключовий орієнтир в управлінні підприємством, що безпосередньо пов'язаний із досягненням цілей господарської діяльності: максимізацією прибутку, підвищенням рентабельності активів та забезпеченням фінансової стійкості. З огляду на важливість своєчасного виконання фінансових зобов'язань перед партнерами, інвесторами та державними органами, підприємству необхідно впроваджувати концептуальні підходи до управління платоспроможністю, які охоплюють: визначення сутності та об'єкта забезпечення платоспроможності, формування

мети та завдань управління, розробку заходів підтримки платоспроможності та обґрунтування напрямів її оптимізації.

Реалізація зазначених завдань передбачає дотримання базових принципів управління платоспроможністю, а саме: системності, прибутковості, ліквідності, стійкості, ефективності та оптимальності. Практичне втілення зазначених функцій реалізується через застосування низки методів аналізу, зокрема коефіцієнтного, аналізу грошових потоків, збалансованого управління тощо.

На прикладі ТОВ «РУДОМАЙН» здійснено комплексне оцінювання платоспроможності підприємства у 2022–2024 роках. Аналіз показав, що ключовим фактором короткострокової платоспроможності є ліквідність балансу, яка виявилася недостатньою. Протягом трьох років підприємство зазнавало дефіциту високоліквідних активів для покриття термінових зобов'язань, який на кінець 2024 року сягнув 70,7 млн грн, демонструючи негативну тенденцію зростання (від 31,9 млн грн у 2022 році до 103,8 млн грн у 2024 році).

Попри це, підприємству вдається зберігати активне сальдо платіжного балансу, що свідчить про достатній рівень поточної платоспроможності. Однак коефіцієнт грошової платоспроможності знижується: з 0,32 у 2022 році до 0,11 у 2024 році, що свідчить про загрозу втрати короткострокової платоспроможності. При цьому перевагою ТОВ «РУДОМАЙН» є низька частка кредиторської заборгованості, хоча підприємство здійснює ризиковану політику розширення кредитування покупців.

Якість управління грошовими потоками залишається високою: окрім 2022 року, підприємство щороку генерувало позитивні грошові потоки як за операційною, так і фінансовою діяльністю. Це дозволяє підтримувати короткострокову ліквідність, що підтверджується стабільними значеннями коефіцієнтів розрахункової та потенційної платоспроможності, а також перевищенням дебіторської заборгованості над кредиторською упродовж усього аналізованого періоду.

Щодо перспективної платоспроможності, підприємство демонструє певні ризики: зростають зобов'язання, спостерігається зниження ефективності використання капіталу. Разом з тим, високі значення коефіцієнтів автономії (0,77 у 2024 році), фінансової стабільності (не нижче 3,45 упродовж 2022–2023 рр.) та Бівера (більше 0,17) свідчать про потенціал для подальшої стабільної роботи та відсутність реальних загроз банкрутства. ТОВ «РУДОМАЙН» протягом 2022-2024 рр. має значний потенціал для відновлення платоспроможності, в разі, якщо вона буде погіршуватися. В той же час, розраховані за той самий аналітичний період показники коефіцієнту втрати платоспроможності свідчать про низьку ймовірність настання ситуації погіршення платоспроможності.

На основі проведеного аналізу розроблено такі ключові напрями оптимізації управління платоспроможністю:

1. Використання авансових форм розрахунків для зменшення дебіторської заборгованості.
2. Системне управління дебіторською заборгованістю з моніторингом її структури та вжиттям заходів інкасації.
3. Використання факторингових операцій як альтернативи банківському кредитуванню.
4. Активне виявлення внутрішніх резервів прибутковості, зокрема через оптимізацію витрат, зниження собівартості продукції, запровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій.
5. Використання системи знижок за дострокову оплату з метою прискорення обороту коштів. Прогнозований ефект від такого заходу для ТОВ «РУДОМАЙН» становить 428,7 млн грн додаткового прибутку.

Зазначені заходи спрямовані на зменшення ризиків втрати платоспроможності, стабілізацію грошових потоків та підвищення загального рівня фінансової стійкості підприємства у коротко- та довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ольховський А.М., Шемчук Є.В., Вдовиченко В.О. Ліквідність і платоспроможність підприємства: концептуальний підхід. *Фінанси України*. 2009. № 5. С. 118-123.
2. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ: Міленіум, 2003. 160 с.
3. Костинець Ю.В., Ярема К.О., Розломій А.О. Методика аналізу ефективності управління грошовими коштами підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2020. №11 (233). С. 105-116.
4. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навч. закладів. Київ: Вища школа, 2003. 278 с.
5. Давиденко Н.М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2005. № 2. С. 36–40.
6. Косова Т.Д. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Т.Д. Косова, І.В. Сіменко та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 440 с.
7. Мних Є.В. Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. 412 с.
8. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз: навч. посіб.. 4–е вид., стереотип. Львів: Новий Світ–2000, 2006. 344 с.
9. Лахтіонова Л.А. Аналіз платоспроможності та ліквідності об'єктів підприємницької діяльності: монографія. Київ: КНЕУ, 2010. 657с.
10. Фоміна О.В., Сопко В.В., Августова О.О. Управління платоспроможністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. №6. [Електронний ресурс]. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2020/9.pdf
11. Журавльова Ю.Ю. Платоспроможність підприємства та шляхи її забезпечення: монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2009. 73с.

12. Вовк В., Бугай О. Ліквідність та платоспроможність: економічна суть та експертна оцінка. *Галицький економічний вісник*. 2011. № 3 (32). С. 169–173.
13. Worst J., Reventlow P. (2018) *Economics of the firm*. М: Vysshaya shkola Publ.
14. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. (редакція від 04.04.2025) URL: <https://is.gd/J6bCsM> (дата звернення: 20.04.2025).
15. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013р. №73 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 20.04.2025).
16. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації. Наказ Міністерства фінансів України та Фонду державного України від 26.01.2001р. №49/121 (редакція від 19.02.2013) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01#Text> (дата звернення: 20.04.2025).
17. Фінанси підприємств: Підручник / Кер. авт. кол. наук. ред. А.М. Поддєрьогіна. 7-ме вид., без змін. Київ: КНЕУ. 2008. 552 с.
18. Томчук О. Аналіз платіжної спроможності підприємства та відображення її в обліку: сутність, класифікація, оцінка. *Економіка та суспільство*. 2023. №51. URL:<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-16> (дата звернення: 20.04.2025).
19. Іонін Є. Є. Розв'язання питань методологічного обґрунтування понять «платоспроможність» і «ліквідність». *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 6. С. 30–42.
20. Цигилик І.І. Кропельницька С.О. Мозіль О.І. Економічний аналіз господарської діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2004. 123 с.

21. Економічний аналіз: навч. посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток та ін.; За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: КНЕУ, 2003. 556 с.
22. Гавришко Н., Ярошук С. Взаємозв'язок економічних понять: фінансовий стан підприємства, платоспроможність, фінансова стійкість, ліквідність. URL: <https://surl.li/zqyisj> (дата звернення: 20.04.2025).
23. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз: навч. посіб.; частина I. Полтава: РВВ ПДАА, 2014. 358 с.
24. Яремик Х.Я. Методичні підходи до оцінки платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. №11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4507> (дата звернення: 20.04.2025).
25. Шморгун Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2006. 528с.
26. Тринька Л.Я. Іванчук (Липчанська) О.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: Алерта. 2014. 768с.
27. Теницька Н.Б., Гришко Ю.С. Теоретичні аспекти оцінки платоспроможності підприємства в сучасних умовах. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. №5. С. 372-376.
28. Лопатовська О., Пономарьова К. Сучасна методика аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. №5. Том 1. С. 221-228.
29. Теницька Н.Б., Гришко Ю.С. Підвищення платоспроможності підприємства шляхом оптимізації дебіторської заборгованості. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. № 8. С. 366-369.
30. Шергіна Л.А., Домшина Т.Р. Фактори впливу на фінансову стійкість і платоспроможність підприємства в період кризи. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32614233.pdf> (дата звернення: 20.04.2025).
31. Коцеруба Н.В. Інформаційне забезпечення аудиту фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 27. С. 78-21.

[URL:http://www.visnykeconom.uzhnu.uz.ua/archive/27_1_2019ua/17.pdf](http://www.visnykeconom.uzhnu.uz.ua/archive/27_1_2019ua/17.pdf) (дата звернення: 20.04.2025).

32. Іващенко В.І., Болюх М.А. Економічний аналіз господарської діяльності. Київ : ЗАТ «НІЧЛАВА», 2001. 204 с.

33. Майборода О.Є., Косарева І.П., Каранда О.М. Концептуальні засади управління платоспроможністю підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 3. С. 793-797.

34. Мулик Т., Гуцаленко Л., Мулик Я. Розвиток системи обліково-аналітичного забезпечення управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства в умовах цифровізації. *Економіка та суспільство*. 2024. №62. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-148> (дата звернення: 20.04.2025).

35. Власова Н.О. Пічугіна Т.С., Смірнова П.В. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємств роздрібної торгівлі: монографія. Харків: Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі., 2010. 222 с.

36. Шандова Н.В. Оцінка загальної стійкості розвитку промислового підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. №9. С. 169-173.

37. Халатур С.М., Бровко Л.І., Моруга Т.О. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Економіка та держава*. 2017. № 12. С. 56-60.

38. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.

39. Гринкевич С.С. Економічні основи стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства в умовах ринкових перетворень. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2008. вип. 18.5 С. 110-114.

40. Міщук Г.Ю., Джигар Т.М., Шишкіна О.О. Економічний аналіз : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2017. 156 с.

41. Фінанси підприємств: навч. посіб. / за ред. Аніловської Г.Я., Висоцької І.Б. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

42. Олійник О.О., Роговий С.М. Фінансовий стан підприємства в контексті ліквідності та платоспроможності. *Агросвіт*. 2018. № 19. С. 34-38.
43. Шуміло О.С., Курочка А.С. Ліквідність і платоспроможність підприємства та методи їх аналізу. *Бізнес-інформ*. 2023. №4. С. 105-111.
44. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства. Наказ Міністерства економіки України 19.01.2006 №14 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26.10.2010 №1361). (редакція від 26.10.2010). URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06?find=1&text=%D0%BD%D0%B5%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C#w1_1 (дата звернення: 20.04.2025).
45. Окрема фінансова звітність за МСФЗ та Примітки за 2022 рік разом зі Звітом незалежного аудитора. URL: <https://rudomain.com.ua/wp-content/uploads/2023/04/zvit2022.pdf> (дата звернення: 20.04.2025).
46. Окрема фінансова звітність за МСФЗ та Примітки за 2023 рік разом зі Звітом незалежного аудитора. URL: https://rudomain.com.ua/wp-content/uploads/2024/05/zvito_2023.pdf (дата звернення: 20.04.2025)
47. Окрема фінансова звітність за МСФЗ та Примітки за 2024 рік разом зі Звітом незалежного аудитора. URL: https://rudomain.com.ua/wp-content/uploads/2025/05/zvituo_2024.pdf
48. Дєєва Н.М. Дедіков О.І.. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2007. 328 с.
49. Петренко В.С., Карнаушенко А.С., Боровік Л.В.. Факторинг: сутність, види та його переваги в фінансовій діяльності підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. №11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/16.pdf (дата звернення: 20.04.2025).

50. Індекс споживчих цін. Урядовий кур'єр. Газета Кабінету Міністрів України. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/indeks-spozhyvchih-cin-u-grudni-2024-1roku/> (дата звернення: 20.04.2025).

51. Процентні ставки за депозитами корпоративному сектору - резидентам. Національний банк України. Офіційна сторінка. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets> (дата звернення: 20.04.2025).

06/06/2025 р.

Химчак Н.В.

Таблиця А.1

Складові аналізу платоспроможності підприємства

Складові аналізу	Автори						
	Журавльова Ю.Ю. [4]	Лахтіонова Л.А. [6]	Косова Т.Д., Сіменко І.В. [5]	Шморгун Н.П., Головко І.В. [12]	Мних Є.В., Барабаш Н.С. [7]	Тютюнник Ю.М. [14]	Тринька Л.Я., Іванчук О.В. [13]
Аналіз відносних показників ліквідності	+		+	+		+	+
Аналіз відносних показників платоспроможності		+			+		
Аналіз ліквідності балансу підприємства			+	+		+	+
Розрахунок узагальнюючого показника ліквідності						+	+
Оперативний аналіз платоспроможності		+	+	+		+	
Оперативний аналіз ліквідності		+					
Розрахунок впливу факторів на зміну коефіцієнта покриття	+		+				
Аналіз абсолютних показників ліквідності				+	+		+
Показники оборотності оборотних засобів		+				+	
Показники оборотності кредиторської заборгованості		+					
Коефіцієнт автономії, коефіцієнт податкоспроможності	+						
Оцінка на основі грошових потоків	+	+					+

Джерело: складено автором на основі [4, 5, 6, 7, 12, 13, 14]

Додаток Б

Таблиця Б.1

**Аналіз динаміки та структури активів ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2022-2024 рр., тис. грн.**

Показник	Станом на 01.01.2023 р.		Станом на 01.01.2024 р.		Відхилення		Станом на 01.01.2025 р.		Відхилення	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	у питомій вазі, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	у питомій вазі, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>I. Необоротні активи</i>										
Нематеріальні активи:	8287	0,33	6702	0,27	-1585	-0,06	5107	0,21	-1595	-0,06
Первісна вартість	12733	-	12753	-	20	-	12773	-	20	-
Накопичена амортизація	(4446)	-	(6051)	-	1605	-	(7666)	-	-1595	-
Незавершені капітальні інвестиції	90317	3,68	69999	2,79	-20318	-0,89	68868	2,93	-1131	0,14
Основні засоби:	637538	25,95	570985	22,74	-66553	-3,21	452142	19,22	-118847	-3,52
Первісна вартість	864430	-	933470	-	69040	-	949012	-	15542	-
Знос	(226892)	-	(362489)	-	135597	-	(496870)	-	134381	-
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші фінансові інвестиції	226571	9,22	217420	8,66	-9151	-0,56	217420	9,24	-	0,58
Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відстрочені податкові активи	6850	0,28	22714	0,91	15864	0,63	22774	0,97	60	0,06
Інші необоротні активи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього за розділом I	969563	39,46	887820	35,37	-81743	-4,09	776311	32,58	-111509	-2,79
<i>II. Оборотні активи</i>										
Запаси:	425126	17,30	537992	21,43	112866	4,13	451434	19,20	-86558	-2,23
виробничі запаси	71844	16,90	79068	14,70	7224	-2,20	118339	26,21	39271	11,51
незавершене виробництво	27532	6,48	14204	2,64	-13328	-3,84	49	0,01	-14155	-2,63
готова продукція	325750	76,62	444720	82,66	118970	6,04	333046	73,78	-111674	-8,88
товари	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги:	578544	23,54	632927	25,22	54383	1,68	762400	32,41	129473	7,19
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	72750	2,96	17984	0,72	-54766	-2,24	9081	0,39	-8903	-0,33
з бюджетом	46350	1,89	41436	1,65	-4914	-0,24	35918	1,52	-5518	-0,13
у т.ч. з податку на прибуток	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
з нарахованих доходів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
із внутрішніх розрахунків	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	299426	12,19	332097	13,23	32671	1,04	286743	12,19	-45354	-1,04

Продовження додатку Б

Продовження таблиці Б1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Поточні фінансові інвестиції	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти:	63054	2,57	54434	2,17	-8620	-0,40	34502	1,47	-19932	-0,70
готівка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
рахунки в банках	63054	100,00	54434	100,0	-8620	-	34502	100,0	-19932	-
Витрати майбутніх періодів	2168	0,09	2535	0,10	367	0,01	2720	0,12	185	0,02
Інші оборотні активи	5	-	2884	0,11	2679	0,11	3117	0,13	233	0,02
Усього за розділом II	1487423	60,54	1622289	64,63	134866	4,09	1585915	67,42	-36374	2,79
<i>III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття</i>										
Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом активів	2456986	100,00	2510109	100,00	53123	-	2352226	100,00	-157883	-

Продовження додатку Б

Таблиця Б.2

**Аналіз динаміки та структури пасивів ТОВ «РУДОМАЙН»
за 2022-2024 рр., тис. грн.**

Показник	Станом на 01.01.2023 р.		Станом на 01.01.2024 р.		Відхилення		Станом на 01.01.2025 р.		Відхилення	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	у питомій вазі, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	абсолютне, тис. грн.	у питомій вазі, %
<i>I. Власний капітал</i>										
Зареєстрований (пайовий) капітал	21907	0,89	21907	0,87	-	-0,02	21907	0,93	-	0,06
Капітал у дооцінках	1071	0,04	(2471)	-0,1	-3542	-0,14	1979	0,07	4450	0,17
Додатковий капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Резервний капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нерозподілений прибуток	2104454	85,65	2019620	80,46	-84834	-5,19	1796098	76,36	-223522	-4,1
Усього за розділом I	2127432	86,58	2039056	81,23	-88376	-5,35	1819684	77,36	-219372	-3,87
<i>II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення</i>										
Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пенсійні зобов'язання	31990	1,31	58498	2,33	26508	1,02	83623	3,56	25125	1,23
Довгострокові кредити банків	-	-	4220	0,17	4220	0,17	33631	1,43	29411	1,26
Інші довгострокові зобов'язання	82630	3,36	71332	2,84	-11298	-0,52	63668	2,71	-7664	-0,13
Довгострокові забезпечення	-	-	2907	0,16	2907	0,16	5857	0,25	2950	0,09
Цільове фінансування	18781	0,76	30030	1,20	11249	0,44	41271	1,75	11241	0,55
Усього за розділом II	133401	5,43	166987	6,65	33586	1,22	228053	9,70	61066	3,05
<i>III. Поточні зобов'язання і забезпечення</i>										
Короткострокові кредити банків	-	-	12025	0,48	12025	0,48	-	-	-12025	-0,48
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	128	0,01	54912	2,19	54784	2,18	95460	4,06	40548	1,87
товари, роботи, послуги	18379	0,75	80032	3,19	61653	2,44	105179	4,47	25147	1,28
розрахунками з бюджетом	5184	0,21	27001	1,08	21817	0,87	19890	0,85	-7111	-0,23
розрахунками зі страхування	2670	0,11	3413	0,13	743	0,02	2640	0,11	-773	-0,02
розрахунками з оплати праці	8512	0,35	11702	0,47	3190	0,12	8667	0,37	-3035	-0,10
за одержаними авансами	500	0,02	5813	0,23	5313	0,21	8830	0,38	3017	0,15
Поточні забезпечення	29337	1,19	32649	1,30	3312	0,11	38106	1,62	5457	0,32
Доходи майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	131443	5,35	76519	3,00	-54924	-2,35	25717	1,09	-50802	-1,91
Усього за розділом III	196153	7,99	304066	12,12	107913	4,13	304489	12,94	423	0,82
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом пасивів	2456986	100,00	2510109	100,00	53123	-	2352226	100,00	-157883	-

Додаток В

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн»	Дата (рік, місяць, число)	2023 01 01
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за ЄДРПОУ	37064892
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КАТОТТГ	12060170010720279
Вид економічної діяльності	Добування залізних руд	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників ¹	1146	за КВЕД	07.10
Адреса, телефон	проспект Гоголівський, буд. 1, к.436, м.ХРИВІЙ РІГ, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл. 50000		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «x» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2022 року

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001				
Актив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6.10	10 271	8 287
первісна вартість	1001		12 695	12 733
накопичена амортизація	1002		(2 424)	(4 446)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6.11	69 478	90 317
Основні засоби	1010	6.12	623 557	637 538
первісна вартість	1011		722 232	864 430
знос	1012		(98 675)	(226 892)
Довгострокові біологічні активи	1020		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-
інші фінансові інвестиції	1035	6.13	217 420	226 571
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045	6.9	1 121	6 850
Інші необоротні активи	1090		-	-
Усього за розділом I	1095		921 847	969 563
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	6.15	183 203	425 126
Виробничі запаси	1101		63 607	71 844
Незавершене виробництво	1102		7 550	27 532
Готова продукція	1103		112 021	325 750
Товари	1104		25	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6.16	155 491	578 544
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6.17	113 026	72 750
з бюджетом	1135	6.17	33 672	46 350
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		158	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6.17	98 685	299 426
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	6.18	644 348	63 054
Готівка	1166		-	-
Рахунки в банках	1167		644 348	63 054
Витрати майбутніх періодів	1170	6.19	3 115	2 168
Інші оборотні активи	1190	6.19	135	5
Усього за розділом II	1195		1 231 833	1 487 423
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-
Баланс	1300		2 153 680	2 456 986

Продовження додатку В

Пасив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		3	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	6.20	19 178	21 907
Капітал у дооцінках	1405		-	-
Додатковий капітал	1410	6.20	(7 758)	1 071
Резервний капітал	1415		-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		1 723 951	2 104 454
Неоплачений капітал	1425		-	-
Усього за розділом I	1495		1 735 371	2 127 432
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	6.21	25 309	31 990
Довгострокові кредити банків	1510		-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	6.22	88 024	82 630
Довгострокові забезпечення	1520		-	-
Цільове фінансування	1525	6.23	13 515	18 781
Усього за розділом II	1595		126 848	133 401
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600		-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	6.14	106	128
товари, роботи, послуги	1615	6.24	50 347	18 379
розрахунками з бюджетом	1620	6.25	35 706	5 184
у тому числі з податку на прибуток	1621		17 421	-
розрахунками зі страхування	1625	6.8	3 129	2 670
розрахунками з оплати праці	1630	6.8	12 145	8 512
за одержаними авансами	1635		1 150	500
за розрахунками з учасниками	1640		-	-
із внутрішніх розрахунків	1645		-	-
Поточні забезпечення	1660	6.25	16 890	29 337
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6.26	171 988	131 443
Усього за розділом III	1695		291 461	196 153
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
	1700		-	-
Баланс	1900		2 153 680	2 456 986

Керівник

/Колос В.В./

Головний бухгалтер

/Гуленко Т.Є./

Додаток Д

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудометал»	Дата (рік, місяць, число)	2023 12 31
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за ЄДРПОУ	37084800
Організаційно-правову форму господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за ЄАТОЗПГ	1206973001-02010
Вид економічної діяльності	Добування залізної руди	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників	1088	за КВЕД	07.10
Адреса, телефон	вулиця Гоголя, буд. 1, к.430, м. Дніпропетровськ, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл. 50078		

Одиниця виміру: тис. грн. без десятикового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний добуток) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складаю (зробила) позичку ніж у відповідній клітинці:
за порозрядними (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2023 року

Актив	Код рідка	Форма №1 Код за ЄДРПОУ 37084800		
		Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6.10	8 287	8 702
первісна вартість	1001		12 733	12 750
відкорегована амортизація	1002		(4 446)	(4 048)
Необоротні нематеріальні активи	1005	6.11	90 317	95 139
Осередки запасів	1010	6.12	637 538	570 565
первісна вартість	1011		854 430	833 474
знос	1012		(216 892)	(262 909)
Довгострокові біологічні активи	1020			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
інші фінансові інвестиції	1035	6.13	225 571	217 423
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Відстрочені податки на активи	1045	6.9	6 850	27 716
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095		965 563	887 820
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	6.15	425 126	537 952
Виробничі запаси	1101		71 844	79 938
Незавершено виробництво	1102		27 532	14 754
Готова продукція	1103		325 750	443 260
Товари	1104			
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	6.16	578 544	632 497
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за відділними операціями	1130	6.17	77 750	37 154
з банками	1135	6.17	46 350	41 425
у тому числі з податку на прибуток	1136			
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нерезидентів доходу	1140			
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6.17	299 426	332 067
Грошові фінансові інвестиції	1160			
Готівка	1165	6.18	53 054	54 434
Готівка	1166			
Готівка в банках	1167		63 054	54 434
Витрати майбутніх періодів	1170	6.19	2 168	2535
Інші оборотні активи	1190		5	2 584
Усього за розділом II	1195		1 487 423	1 622 285
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300		2 452 986	2 510 105

Продовження додатку Д

Пасив	Код рядка	Приєднання	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	6.20	21 907	21 907
Капітал у дооцінках	1405			
Додатковий капітал	1410	6.20	1 071	(2 471)
Резервний капітал	1415			
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		2 104 454	2 010 620
Неоплачений капітал	1425			
Усього за розділом I	1495		2 127 432	2 039 056
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відітрачені податкові зобов'язання	1500			
Пенейні зобов'язання	1505	6.21	31 950	58 458
Довгострокові кредити банків	1510			4 220
Інші довгострокові зобов'язання	1515	6.22	82 630	71 332
Довгострокові забезпечення	1520			2 907
Цільове фінансування	1525	6.23	18 781	30 030
Усього за розділом II	1595		133 401	166 987
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600			12 025
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	6.14	128	54 012
позиками, роботами, послугами	1615	6.24	18 379	80 332
розрахунками з бюджетом	1620	6.25	5 184	27 331
у тому числі з податку на прибуток	1621			1 807
розрахунками зі страхування	1625	6.8	2 670	3 413
розрахунками з оплати праці	1630	6.8	8 512	11 702
за одержаними авансами	1635		500	5 813
за розрахунками з учасниками	1640			
за внутрішніми розрахунками	1645			
Поточні забезпечення	1660	6.25	29 337	32 540
Доходи майбутніх періодів	1665			
Інші поточні зобов'язання	1690	6.26	131 443	76 510
Усього за розділом III	1695		196 153	304 066
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
Баланс	1700			
Усього за розділом IV	1900		2 456 986	2 510 109

Керівник:

Головний бухгалтер:

/Козак В.Б./

/Гуленко Т.С./

Додаток Ж

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн»	Дата (рік, місяць, число)	за ЄДРПОУ	КОДИ
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА		за КАТОТТГ	2024 12 31
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю		за КОПФГ	37084892
Вид економічної діяльності	Добування залізних руд		за КВЕД	120801700107200270
Середня кількість працівників ¹	1018			240
Адреса, телефон	проспект Подгормі, буд. 1, с. 430, м. КРИВИЙ РІГ, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл. 60000			07.10

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2024 року

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001				
Актив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6.10	6 702	5107
первісна вартість	1001		12 753	12 773
накопичена амортизація	1002		(6051)	(7666)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6.11	69999	68868
Основні засоби	1010	6.12	570985	452142
первісна вартість	1011		933474	949012
знос	1012		(362489)	(496870)
Довгострокові біологічні активи	1020		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-
інші фінансові інвестиції	1035	6.13	217420	217 420
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045	6.9	22714	22774
інші необоротні активи	1090		-	-
Усього за розділом I	1095		887 820	766 311
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	6.15	537992	451434
Виробничі запаси	1101		79058	118339
Незавершене виробництво	1102		14204	49
Готова продукція	1103		444720	333046
Товари	1104		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6.16	632927	762400
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6.17	17984	9081
з бюджетом	1135	6.17	41436	35918
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6.17	332097	286743
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	6.18	54434	34502
Готівка	1166		-	-
Рахунки в банках	1167		54434	34502
Витрати майбутніх періодів	1170	6.19	2535	2720
інші оборотні активи	1190	6.19	2884	3117
Усього за розділом II	1195		1 622 289	1 585 915
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-
Баланс	1300		2 510 109	2 352 226

Продовження додатку Ж

Пасив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	6.20	21 907	21 907
Капітал у дооцінках	1405	6.20	(2 471)	1679
Додатковий капітал	1410		-	-
Резервний капітал	1415		-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		2019620	1796088
Неоплачений капітал	1425		-	-
Усього за розділом I	1495		2 039 056	1 819 684
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	6.21	58498	83825
Довгострокові кредити банків	1510		4220	33631
Інші довгострокові зобов'язання	1515	6.22	71332	63668
Довгострокові забезпечення	1520		2907	5857
Цільове фінансування	1525	6.23	30030	41271
Усього за розділом II	1595		166 987	228 053
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600		12025	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	6.14	54912	95460
товари, роботи, послуги	1615	6.24	80032	105179
розрахунками з бюджетом	1620	6.25	27001	19880
у тому числі з податку на прибуток	1621		1867	5280
розрахунками зі страхування	1625	6.8	3413	2640
розрахунками з оплати праці	1630	6.8	11702	8657
за одержаними авансами	1635		5813	8830
за розрахунками з учасниками	1640		-	-
із внутрішніх розрахунків	1645		-	-
Поточні забезпечення	1660	6.25	32848	38106
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6.26	76519	25717
Усього за розділом III	1695		304 066	304 489
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
	1700		-	-
Баланс	1900		2 510 109	2 352 226

Керівник

/Колос В.В./

Головний бухгалтер

/Гуленко Т.Є./

Додаток К

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн» (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	КОДІ	
			2023	01 01
за ЄДРПОУ			37064892	

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (Звіт про сукупний дохід) за 2022 рік

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6.1	2 405 484	3 773 971
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6.1	(1 127 650)	(782 537)
Валовий:				
прибуток	2090		1 277 844	2 991 434
збиток	2095		-	-
Інші операційні доходи	2120	6.2	205 042	8 524
Адміністративні витрати	2130	6.3	(129 893)	(185 713)
Витрати на збут	2150	6.4	(650 752)	(711 482)
Інші операційні витрати	2180	6.5	(18 456)	(46 376)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190		683 782	2 044 385
збиток	2195		-	-
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	6.6	2 155	856
Інші доходи	2240	6.7	2 287	5
Фінансові витрати	2250	6.6	(5 292)	(11 547)
Втрати від участі в капіталі	2255		-	-
Інші витрати	2270	6.7	(223 242)	(77 847)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290		459 670	1 956 052
збиток	2295		-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	6.8	(79 167)	(360 774)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350		380 503	1 595 278
збиток	2355		-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445	6.21	11 558	(7 620)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		11 558	(7 620)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		11 558	(7 620)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		392 061	1 587 658

Продовження додатку К

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	Пряміть	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Матеріальні затрати	2500		702 481	515 791
Витрати на оплату праці	2505	Б.В.	288 856	223 962
Відрахування на соціальні заходи	2510		64 882	48 044
Амортизація	2515		127 238	83 898
Інші операційні витрати	2520		964 831	772 870
Разом	2550		2 155 288	1 625 355

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	Пряміть	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650		-	-

Керівник

/Келес В.В./

Головний бухгалтер

/Гуленко Т.Є./

Додаток Л

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудамвінк» (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	2023	12	31
		за ЄДРПОУ	37084892		

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (Звіт про сукупний дохід) за 2023 рік

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналітичний період попереднього року
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6.1	2 292 931	2 405 494
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6.1	(1 265 654)	(1 127 650)
Валовий:			1 027 277	1 277 844
прибуток	2090			
збиток	2095			
Інші операційні доходи	2120	6.2	51 381	205 047
Адміністративні витрати	2130	6.3	(110 098)	(120 690)
Витрати на збут	2150	6.4	(747 669)	(651 750)
Інші операційні витрати	2180	6.6	(101 417)	(16 458)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			119 284	683 282
прибуток	2190			
збиток	2195			
Дохід від участі в капіталі	2200			
Інші фінансові доходи	2220	6.5	5 146	2 155
Інші доходи	2240	6.7	2 244	2 267
Фінансові витрати	2250	6.6	(9 671)	(5 267)
Втрати від участі в капіталі	2255		(9 051)	
Інші витрати	2270	6.7	(171 546)	(223 242)
Фінансовий результат до оподаткування:				459 670
прибуток	2290			
збиток	2295		(63 791)	
Витрати (доход) з податку на прибуток	2300	6.9	(12 438)	(79 167)
Голоубок (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305			
Чистий фінансовий результат:				380 503
прибуток	2350			
збиток	2355		(76 229)	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналітичний період попереднього року
1	2	3	3	4
Доходів (ущітка) необоротних активів	2400		-	-
Доходів (ущітка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частина інших сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445	6.21	(2 471)	11 558
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		(2 471)	11 558
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455			
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		(2 471)	11 558
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2450)	2465		(76 700)	392 061

Продовження додатку Л

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	Примітка	За звітний період	За визначений період попереднього року
1	2		3	4
Матеріальні затрати	2500		750 740	702 481
Витрати на оплату праці	2505	6.9	279 392	236 866
Відрахування на соціальні заходи	2510		61 177	61 882
Амортизація	2515		153 152	127 238
Інші операційні витрати	2520		1 171 034	994 631
Разом	2550		2 415 498	2 156 288

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	Примітка	За звітний період	За визначений період попереднього року
1	2		3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		-	-
Скориговано середньорічна кількість простих акцій	2605		-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650		-	-

Коринчик

Головний бухгалтер

/Колос В.В./

/Гуляк Т.С./

Додаток М

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн» (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за СДРПОУ	КОДИ		
			2024	12	31
			37064892		

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (Звіт про сукупний дохід) за 2024 рік

Форм № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6.1	2707986	2292931
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6.1	(1679634)	(1265654)
Валовий:				
прибуток	2060		1 028 452	1 027 277
збиток	2065		-	-
Інші операційні доходи	2120	6.2	32146	51381
Адміністративні витрати	2130	6.3	(105219)	(110098)
Витрати на збув	2150	6.4	(959013)	(747859)
Інші операційні витрати	2180	6.5	(31735)	(101417)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190			119 284
збиток	2195		(35369)	-
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	6.6	857	5149
Інші доходи	2240	6.7	1973	2244
Фінансові витрати	2250	6.6	(17031)	(9871)
Втрати від участі в капіталі	2255		-	(9 051)
Інші витрати	2270	6.7	(148698)	(171546)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290			-
збиток	2295		(196266)	(63 791)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	6.9	(25295)	(12 436)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350			
збиток	2355		(223561)	(76 229)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445	6.21	4150	(2 471)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		4150	(2 471)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		4150	(2 471)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		(219411)	(78700)

Продовження додатку М

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Матеріальні затрати	2500		1497581	750740
Витрати на оплату праці	2505	6.9	313588	279392
Відрахування на соціальні заходи	2510		69064	61177
Амортизація	2515		153063	153152
Інші операційні витрати	2520		943201	1171034
Разом	2550		2976597	2415495

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		-	-
Дивиденди на одну просту акцію	2650		-	-

Керівник

/Колос В.В./

Головний бухгалтер

/Гуленко Т.Є./

Додаток Н

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн» (назйменування)	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
			2023	01	01
			37064892		

Звіт про рух грошових коштів (ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ) за 2022 рік

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код радян	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (арів, робіт, послуг)	3000		2 179 072	3 826 358
Повернення податків і зборів	3005		125 280	109 716
у тому числі податку на додану вартість	3006		125 280	109 716
Цільового фінансування	3010		3 887	1 653
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		96	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		748	1 150
Надходження від повернення авансів	3020		13 536	16 964
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		843	99
Надходження від операційної оренди	3040		3 558	1 405
Надходження від страхових премій	3050		-	-
Інші надходження	3085	6.18	2 267	2 044
Витрачання на оплату:				
товарів (робіт, послуг)	3100		(1 747 558)	(1 518 029)
Праці	3105		(236 616)	(168 517)
Відрахувань на соціальні заходи	3110		(65 342)	(47 414)
Зобов'язань з податків і зборів	3115		(275 973)	(564 853)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		(106 329)	(373 759)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		(9 156)	-
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків та зборів	3118		(160 489)	(160 594)
Витрачання на оплату авансів	3135		-	-
Витрачання на повернення авансів	3140		(35)	-
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		(597)	(579)
Інші витрачання	3190	6.18	(16 670)	(61 330)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		(13 802)	1 598 867
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій	3200		-	-
необоротних активів	3205		-	-
Надходження від отримань:				
відсотків	3215		979	293
дивідендів	3220		-	-
Надходження від деривативів	3225		-	-
Інші надходження	3250		-	-
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій	3255		-	-
необоротних активів	3260		(180 539)	(520 221)
Витрачання на надання позик	3275		(497 207)	(231 031)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		(29 364)	(45 100)
Інші платежі	3290		-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		(666 131)	(896 089)

Продовження додатку Н

Стаття	Код реєстрації	Гривня	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від:				
Власного капіталу	3300		-	2 729
Отримання позик	3305		28 270	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		-	-
Інші надходження	3340	6.18	52 965	81 963
Витрачання на:				
Викуп власних акцій	3345		-	-
Погашення позик	3350		(28 035)	-
Сплату дивідендів	3355		-	(109 611)
Витрачання на сплату відсотків	3360		(116)	(11 485)
Витрачання на сплату зобов'язаності з фінансової оренди	3365		-	(25 322)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		-	-
Інші платежі	3300	6.18	(25 584)	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		27 500	(61 726)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		(652 233)	641 082
Залишок коштів на початок року	3405		644 348	6 554
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		70 939	(3 266)
Залишок коштів на кінець року	3415		63 054	644 348

Керівник

/Кавос В.В./

Головний бухгалтер

/Гуцулюк Т.Є./

Додаток П

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн» (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	КУД/У
		2023 12 31	37084800

Звіт про рух грошових коштів (ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ) за 2023 рік

Форма № 3 Код за ДКУД | 1801004

Стаття	Код рядка	Пряміза	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (арен, робіт, послуг)	3000		2 253 712	2 179 872
Повернення податків і зборів	3005		133 488	127 210
у тому числі податку на додану вартість	3005		133 488	127 210
Цільового фінансування	3010		3 751	3 887
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		3	90
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		5 095	748
Надходження від повернення авансів	3020		1 152	15 536
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		221	-
Надходження від боржників неустойки(штрафів, пені)	3035		8	843
Надходження від операційної оренди	3040		18 454	3 595
Надходження від страхових премій	3050		-	-
Інші надходження	3095	6,18	1 012	2 287
Витрачання на оплату:				
товарів (робіт, послуг)	3100		(1 715 012)	(1 747 558)
Податків	3105		(216 671)	(231 610)
Відрахувань на операційні заходи	3110		(80 433)	(65 342)
Зобов'язань з податків і зборів	3115		(139 088)	(275 973)
Витрачання на оплату зобов'язання з податку на прибуток	3116		(22 576)	(193 339)
Витрачання на оплату зобов'язання з податку на додану вартість	3117		(1 918)	(9 153)
Витрачання на оплату зобов'язання з інших податків та зборів	3118		(114 574)	(163 439)
Витрачання на оплату авансів	3135		(16 175)	-
Витрачання на повернення авансів	3140		(398)	(35)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		(582)	(597)
Інші витрачання	3190	6,18	(28 087)	(16 670)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		232 480	(13 602)
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій	3200		-	-
необоротних активів	3205		-	-
Надходження від отриманих:				
відсотків	3215		-	879
дивидендів	3220		-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства	3235		100	-
Інші надходження	3250		-	-
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій	3255		-	-
необоротних активів	3260		(86 154)	(130 538)
Витрачання на надання позик	3275		(220 019)	(457 237)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		(51 790)	(26 384)
Інші витрачання	3290		-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		(375 873)	(666 131)

Продовження додатку П

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За відповідний період попереднього року
1	2		3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від				
Власного капіталу	3300			
Отримання позик	3305		73 137	28 270
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310			
Інші надходження	3340	6.18	42 781	52 065
Витрачання на:				
Викуп власних акцій	3345			
Погашення позик	3350		(18 302)	(28 025)
Сплату дивідендів	3355			
Витрачання на сплату відсотків	3360		(4 583)	(110)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365			
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370			
Інші платежі	3390	6.18		(25 584)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		95 033	27 500
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		(48 380)	(652 233)
Залишок коштів на початок року	3405		83 054	644 318
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		27 734	70 029
Залишок коштів на кінець року	3415		42 408	83 054

Корвін

Головний бухгалтер

/Колос В.В./

/Гуленко Т.Є./

Додаток Р

Стаття	Код рядка	Примітка	КОДИ		
			2024	12	31
Підприємство: Товариство з обмеженою відповідальністю «Рудомайн» за ЄДРПОУ (найменування)			37064892		
Дата (рік, місяць, число)					
Звіт про рух грошових коштів (ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ) за 2024 рік					
Форма № 3			Код за ДКУД		1801004
1	2		3	4	
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Надходження від:					
Реалізації продукції (арів, робіт, послуг)	3000		2697522	2 253 712	
Повернення податків і зборів	3005		193858	133 488	
у тому числі податку на додану вартість	3006		193858	133 488	
Цільового фінансування	3010		6762	3 751	
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		48	3	
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		8110	5 095	
Надходження від повернення авансів	3020		589	1 152	
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		76	221	
Надходження від боржників неустойки(штрафів, пені)	3035		-	8	
Надходження від операційної оренди	3040		4010	10 454	
Надходження від страхових премій	3050		1742	-	
Інші надходження	3095	6.18	48638	1012	
Витрачання на оплату:					
товарів (робіт, послуг)	3100		(2270757)	(1 715 012)	
Праці	3105		(249399)	(216 671)	
Відрахувань на соціальні заходи	3110		(69837)	(60 433)	
Зобов'язань з податків і зборів	3115		(166293)	(139 088)	
Витрачання на оплату зобов'язання з податку на прибуток	3116		(21883)	(22 576)	
Витрачання на оплату зобов'язання з податку на додану вартість	3117		-	(1 916)	
Витрачання на оплату зобов'язання з інших податків та зборів	3118		(144410)	(114 574)	
Витрачання на оплату авансів	3135		(5864)	(16 175)	
Витрачання на повернення авансів	3140		(5550)	(390)	
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрастами	3150		(198)	(589)	
Інші витрачання	3190	6.18	(170041)	(28 087)	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		23378	232460	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від реалізації:					
фінансових інвестицій	3200		-	-	
необоротних активів	3205		-	-	
Надходження від отриманих:					
відсотків	3215		-	-	
дивидендів	3220		-	-	
Надходження від вибуття дочірнього підприємства	3235		-	100	
Інші надходження	3250		-	-	
Витрачання на придбання:					
фінансових інвестицій	3255		-	-	
необоротних активів	3260		(26320)	(66 184)	
Витрачання на надання позик	3275		-	(229 019)	
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		(48445)	(51790)	
Інші платежі	3290		-	-	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		(73765)	(375 873)	

Продовження додатку Р

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від:				
Власного капіталу	3300		-	-
Отримання позик	3305		147272	73137
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		-	-
Інші надходження	3340	6.18	-	42 781
Витрачання на:				
Викуп власних акцій	3345		-	-
Погашення позик	3350		(88158)	(16302)
Сплату дивідендів	3355		-	-
Витрачання на сплату відсотків	3360		(8386)	(4583)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		(414)	-
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		-	-
Інші платежі	3390	6.18	-	(22 584)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		50314	95 033
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		(73)	(48380)
Залишок коштів на початок року	3405		42408	63054
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		(7833)	27 734
Залишок коштів на кінець року	3415		34502	42408

Керівник

Молос В.В./

Головний бухгалтер

Гуленко Т.С./

Додаток Т

Інфографіка по ТОВ «РУДОМАЙН»

RYDOMAIN

Leading acquisition in iron ore for 2023
 high-quality iron ore exceeded 1.5 mln
 +1.5 mn tonnes cumulative body-
 over over 20 million tonn

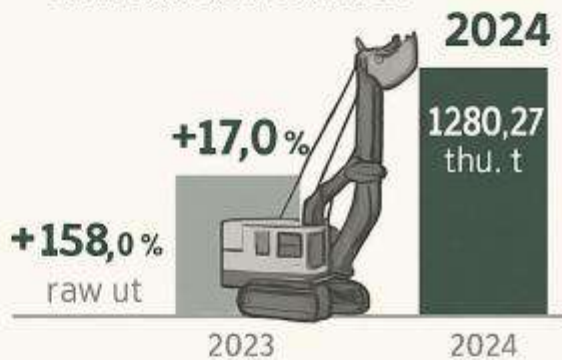

KEY PARTNERS

- US Steel Kosice (Slovakia)
- Liberty Ostrava (ArcelorMittal -Czech Rep.)
- ISD Dunafer (Hungary)
- MMK im, Illicha Algebevskvi MK
- Dniprovskskyi MZ (Ukraine)
- Dniprovskskyi MZ (Ukraine)

PRODUCTION ACTIVITIES

- Southern open-pit mine deposit
- License N°6236, 08.12.2017
- Environmental standards

MODERNIZATION IN 2020-2023

- **74** dump trucks with capacity 25- 60t
- **43** units of mining, crushing and sorting equipment

STRUCTURE OF SHARE CAPITAL

- ARDK Mining Asset Management Holding **100%**
- Dnipro LGMC **33.9%**
- FC Hirnyk **33.0%**

EXPORT SHARE IN TOTAL SALES

~ **204** **100%**

EXPORT SHARE IN TOTAL SALES

+80%
 export share in 2024

